

Modern takarmánykészítőgépeket

elismert elsőrendű
kivitelben szállít

„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár r.-t. **MOSONBAN.**

Főraktár: BUDAPEST, VÁCI-KÖRUT 57/a.

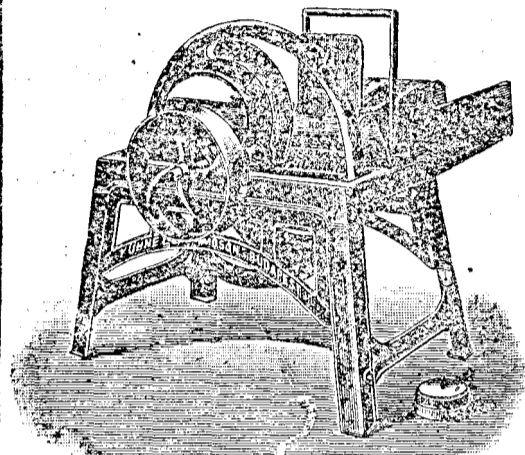
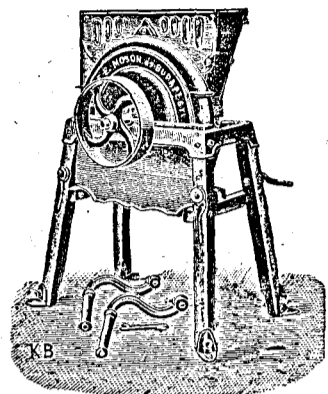
Fiókraktárak:

DEBRECEN, KAPOSVÁR, SZABADKA, TEMESVÁR.

Tervekkel és költségvetéssel szívesen szolgálunk.

Mótorhajtásu

2012

takarmánykamra berendezések.

Ujdonságok: Angol darológépek merőleges kövekkel.
Erőhajtásu kukoricamorzsológépek. Elsőrendű benzinmótorok.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, szerzek
konvertálok más intézeti területeket, rendezzem egy-
üttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotot,
gyors és költséget kímélő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-től
adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen
katonai óvadéku alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50
év alatt kisorsolandó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket.
A szelvények költségmentesen az intézetnél Nagysze-
benben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál“ ki-
fizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetítem:
magán- és bérlházak, birtokok és bérletek, erdők, bá-
nyák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaügynökség
GOMBOS BENŐ Kolozsvár, FERENCZ JÓZSEF-UT
13. SZÁM ALATT.
A „Nagyszebeni Földhitelintézet“ kizárólagos ügynöksége.

Szőlőkötöző-fonal

jobb és olcsóbb mint a raffia.

**ZSÁK és
PONYVA**

a legjobb minőségben
és legjutányosabban a

Fischer-féle

zsák és ponyvagárban Budapest
Nádor-utca 31-33 sz. szere-
hető be. A Fischer-féle zsák
impregnált szavatolt tiszta lenből
készült vízhatlan ponyvák nagy
strapa mellett is eltartanak 10-12
évig. A 28 év óta fennálló Fischer-
féle zsák- és ponyvagár az ország
legjelentékenyebb uradalmának és
vizsonteladójának szállítója.

Pontos, szolid kiszolgálás.
Ponyvakölcsönző Intézet.
Tessék ajánlatot kérni!

2260

Mindennemü

Gazdasági gépek, eszközök és anyagok

legelőnyösebb beszerzési helye a

Székely Gazdák Szövetkezete, Marosvásárhelyt

Kühne mosoni gépgyára és **Mc. Cormick** arató-
gépgyár erdélyrészi vezérképviselője.

Elsőrendű borsajtókat, szőlőzuzókat, ekéket, vetőgépeket és boronákat, továbbá tárcsás-
boronákat, kukoricaszártépőgépeket készletben tartunk s azonnal szállíthatunk.

2356

Mezőgazdasági Közvetítő Vállalat.

Alólirott tisztelettel tudatom a földbirtokos gazdaközönséggel, hogy: Birtok-eladások, bérletek, szarvasmarhák, sertések
és más haszon és tenyészállatok közvetítésével, adásvételével foglalkozom és minden ily irányu megbízásokat gyorsan,
megbízhatóan és szakszerűleg bonyolítok le.

Kolozsvár, Fellegvári-ut 106. szám.

Bedőházy Pál.

Szivattyuk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
 Wien. II., Handelsquai No 130
 Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

2080

500—1500 hold körüli

eladó

Birtokot

Keresek

Megvételre!

sürgősen, magyarlakta vidéken, vasut közelében, parkkal, urilakkal, jó gazdasági épületekkel. A birtok felerészben erdő is lehet.

Sürgős ajánlatokat, lehetőleg direkt, az Erdélyi Gazda kiadóhivatalához kérem „J. H.” jelige alatt beküldeni.

2651

Telefon 410.

Winkler József

Telefon 410.

szőlővessző és szőlőoltvány termelő Arad, (Batthyány-utca 11.)
 Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szíves tudomására hozni, hogy ez évi terméséből:

1.000,000

kiváló szép, fajtiszta, dus gyökérzetű bor és csemegefajta

szőlőoltvány

ugyszintén nagymennyiségű:

sima és gyökeres Riparia Portalis

szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett.

Árjegyzékkel és bővebb felvilágosítással szívesen szolgál:

Winkler József,

Arad, (Batthyány-utca 11.)

2674

A legjobb sorsjegy a magyar jelzáloghitelbank

KONVERZIONALIS SORSJEGY,

- MERT** e sorsjegyek mindegyikét kihúzzák,
- MERT** e sorsjegyek akkor is tovább játszanak, ha azokra máj egy vagy több nyeremény esett,
- MERT** e sorsjegyek 70 éven át játszanak és kaucióként is letehetők bárhol.
- MERT** az összes létező sorsjegyek közül a legjobb játékterve ennek van és
- MERT** legnagyobb főnyereménye

EGY MILLIÓ KORONA.

Huzások: minden év febrár 25-én, április 25-én, június 25-én, augusztus 25-én, október 25-én és december 27-én.

Részletre:

egy darab	10 havi részletre	havi	16—	korona
>	11	>	15—	>
>	15	>	11—	>
>	17	>	10—	>
>	19	>	9—	>
>	23	>	7:50	>
>	25	>	7—	>
>	30	>	6—	>

vagy letétre 30— K foglaló lefizetése után legolcsóbb kamatra. A nyeremények azonnal a vevőt illetik.

Kapható a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv.-Társ.-nál Mátyás király-tér 7. szám alatt.

Uradalmi számadások

átvizsgálását elvállalja e téren nagy gyakorlattal bíró

szakember.

Cím a kiadóhivatalban.

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárában gyártott legújabb szerkezetű

gőzcséplőkészlet acélkeretű golyósesapágyas cséplőgéppel és 10 légkörnyomásra berendezett lokomobillal.

Nagy munkateljesítmény. Olcsó üzem. Tartós szerkezet.

Legújabb rendszerű államgépgyári **benzinmotorok** karburátorral.

Rendkívül olcsó üzemű államgépgyári **szívógázlokomobilok.**

Utimozdonyok, gőzekék, aratógépek, fűkaszálók,

államgépgyári félstabil compound gőzgépek.

A Losonci Mezőgazdasági Gépgyár részv.-társ. gyártmányai:

„Losonczy-Drill” tolóhengeres, „Rekord-Drill” meritókanalas rendszerű

és szabadalmazott „REKORD II” vetőgépek.

Különleges **répavetőgépek.**

Kalmár-féle gabonatisztító rosták. :: Malomberendezések.

Resicai ekék, boronák.

Laas-rendszerű répakapák stb.

Részletes árjegyzékkel és árajánlatokkal szívesen szolgál:

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, V., Váci-körut 32.

2021

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/4 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASISZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERJÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

KÉRJÜK AZ 1912. ÉVI ELŐ- FIZETÉSEK BEKÜLDÉSÉT!

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Karácsony.	595
Szózat a magyar gazdákhöz. <i>Gróf Károlyi Mihály.</i>	595
Pár szó a törzskönyvezés fontosságáról. <i>Gerbert Kálmán.</i>	596
A rétek felújítása. <i>Gáspár József.</i>	597
A csikók felnevelése. <i>J.</i>	599
Az ojtóveszélyről. <i>A. D.</i>	600
Irodalmi szemle.	600
Egyleti élet.	600
Kisebb szakközlemények.	601
Kormányintézkedések.	601
Vegyes közlemények.	601
Hirdetések.	

Karácsony.

A betlehemi csillag fénye, amely egy új szociálpolitika útját világította be, már régóta nem volt olyan erős, mint napjainkban. Annak az új szociálpolitikának az alapja, mozgatója, táplálója: a szeretet. Vajjon hallottuk-e valaha oly sűrűn ezt a szót, mint épen most s vajjon az emberszeretet megnyilatkozásának találkoztunk-e annyi jelével, mint épen most ebben a korban, amelyet szeretnek önzőnek, reálisnak nevezni. A romanticizmus kora, amikor az emberek levegőben lógó és soha el nem érhető ideálokért futkostak, lehetett talán derűsebb, de a szeretet melegét nagyon is nélkülözte. A romanticizmus korából hiányzott a szociálpolitika, a mai korban hála istennek meg van és a napja nemcsak hogy kelőben van, hanem percről-percre melegebben, ragyogóbban küldi szerte-széjjel sugarait.

A betlehemi csillag fénye tehát az évszázadok folyamán nem hogy elhomályosodott volna, hanem ellenkezőleg erősödött. Ez azonban csak természetes dolog. Hiszen ezt a fényt csakis az elhagyottak, a mostoha sorsban lévők részére adta az égi kegyelem, már pedig volt-e valaha annyi elhagyott, annyi mostoha sorsban élő ember, mint épen ebben a korban, ahol annyi kiáltó ellentétet találhatunk az erkölcsi és anyagi tökének eloszlásában. Egyfelől

láthatjuk a nap-nap után sokasodó nyomorgó tömeget, másfelől azokat, akik vagyont-vagyonra halmoznak és az anyagi kincsek hiánya mintha együtt járna a szellemi javak hiányával, a proletár tömeg kultúra terén is nagyon elmaradott és erkölcsiében is eléggé szegényes. Ez a kézzel fogható dolog ébresztette életre a közelmúltban a krisztusi munkát, a szociálpolitikai szellemet és szinte lázas tevékenységnek lett a szülőanyja, amelynek végcélja a kiáltó ellentétek elsímitása, a nagy mélységek betöltése és a tulságosan kimagasló csúcsok és élek letompítása.

Ennek a munkának azonban nemcsak kiváltságos egyének a részesei, hanem részese az egész emberiség. A modern szociálpolitikából kiveszi részét kicsi és nagy egyaránt. A tömeg most már nem vár arra, hogy a hatalmasok segítenek az ő bajain, hanem maga is munkához látott. És a szervezkedés erejével iparkodik segíteni elhagyatottságán, sőt bátran mondhatjuk, hogy az alsóbb néposztályok szociális munkája a mai korban jóval nagyobb kiterjedésű és jóval hatékonyabb, mint azoké, akik leginkább hivatottak volnának a szociális munkára, a társadalmi ellentétek elsímitására. A szaporodó szövetkezetek s az a körülmény, hogy a közérdekű gazdasági munkából ma jóformán minden társadalmi osztály, minden társadalmi réteg iparkodik kivenni a részét, egytől-egyig csak az utóbbi állításnak bizonyítékai. Igaz ugyan, hogy az alsóbb rétegek munkája kellő vezetés hiányában sokszor téved ferde irányba. Az éretlen tömeg igen sokszor akar valami olyasmit, amit akarnia sem volna szabad, ámde épen ez a körülmény szabja meg a jövőre vonatkozólag mindenkinek a teendőit. Ez a körülmény mutat rá minden mulasztásra, ez határozza meg, hogy a jövőben szociális fejlődés érdekében, kikre vár még olyan teendő, amit eddig sajnós, elmulasztottak.

Karácsony ünnepe van. A hangulat az érző és gondolkodó emberek körében sokkal melegebb, sokkal szeretetteljesebb, mint máskor. Ez a karácsonyi hangulat különösen alkalmas az elmélkedésre, különösen alkalmas arra, hogy mindenki figyelmét ráirányozza a szociális munka terén elkövetett kötelesség mulasztásaira. A tömeg, a nép, amint látjuk,

ösztönszerűleg szervezkedik, hogy sorsán javíthasson. Ámde azok, akiknek hivatásuk volna a nép vezetése, irányítása, nem akarják felismerni azt az erőt, amely a tömegeket mozgásba hozza s helyes irányítás mellett alkotásokra készíti. Pedig ez nagy baj, mert megfelelő irányítás nélkül a tömegekben rejlő erő ép úgy képes rombolásra, mint alkotásra.

Karácsony ünnepén gyuljon tehát lángra azoknak a szive és lelke, akik az alsóbb néposztályok vezetésére hivatottak. Az évszázadokon át ide sugárzó fénye a betlehemi csillagnak vigyen egy kis szociális világosságot a nép hivatott vezetőinek: a papoknak, tanítóknak, a közigazgatási tisztviselőknek és a falusi intelligencia minden más tagjának a szívébe. Álljanak ők élére mindenhol a nép gazdasági szervezkedésének s vezessék helyes irányban, a jog, törvény és emberszeretet határvonalain belül, csakis akkor lehet a szociális munka méltó ahhoz, amelynek kiinduló pontja a betlehemi jászol volt s amely a világon élő minden embert szabadabbá, egyenlővé s egymást szerető testvérré akar formálni.

Szózat a magyar gazdákhöz.

Irta gróf Károlyi Mihály.

Elmulóban van ismét egy esztendő anélkül, hogy ahhoz agrárpolitikai szempontból jelentékenyebb befejezett események fűződnenek.

Külső vonatkozásban éberségünket leginkább az Ausztriával kötött vám- és kereskedelmi szerződésben szerzett jogaink megőrzése vette igénybe.

Teljes erélyvel igyekeztünk visszautasítani azokat az idehaza is támogatásra talált mesterkedéseket, melyek a drágaság orvoslásának jelszava alatt a mezőgazdasági vámvédelem egyoldalú megtörésére irányultak. De noha a szerződés oltalma alá helyezett érdekeinken ezideig nagyobb részt törni nem sikerült, készen kell lennünk a megújuló támadásokra, melyek kétségtelenül abban a célban összpontosulnak, hogy mezőgazdaságunk vámpolitikai pozícióját meggyengítsék. Hiszem azonban, hogy amennyiben az Ausztriával való közösségben az egyarányos vámvédelem elvét keresztül nem vihetjük, a kiegyezés alapján állók is inkább a gazdasági különválás gondolatával fognak megbarátkozni,

MEGJELENT!

MEGJELENT!

: A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE :

BUDAPEST, Alkotmány-utca 31. sz. nagy Téli és Tavaszi Gazdasági Anyag ÁRJEGYZÉKE.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük.

semhogy mezőgazdaságunkat a gyarmati kihasználás sorsának engedjék át.

A belső reformok területén a lefolyt esztendő több csalódást, mint sikert hozott.

A természeti erők jobb kihasználásának irányeszméje idáig csupán az állattenyésztés intenzivebb támogatásában nyert gyakorlati tartalmat. Sajnálattal láttuk azonban a mezőgazdasági érdekképviselet törvényes rendezésének eltolását a távolabbi jövőre, holott ezt a kérdést a gazdatársadalom határozott állásfoglalásai immár teljesen megérlelték a megoldásra. Ugyanerre a sorsra jutott a mezőgazdasági főiskola tervezete is. Pedig nézetem szerint a produkció emelése annyira azonos az egyéni érdekekkel, hogy nem annyira buzdításokra, de inkább a termelő tényezők céltudatos szervezésére és a gazdasági szakértelem fejlesztésére van szükség.

Azért nekünk lankadatlan energiával kell sürgetnünk a mezőgazdasági kamarákat és a mezőgazdasági szakoktatási intézmények teljes kiépítését, mint amelyek a nagy tömeget a jobb gazdálkodás legszükségesebb általános feltételeihez juttatják. Elvitázhatatlanul időszerű és végzetlenül fontos feladatnak tartom egy olyan közgazdasági egyetem létesítését, amelynek keretében minden közgazdasági ágazat s így a mezőgazdasági is külön főiskolához és tudományos otthonhoz jusson.

Különös odaadással kell gondoznunk az alsóbb osztályok gazdasági intelligenciájának emelését s evégből a gazdasági népoktatás törvényhozási uton való rendezése a legelső kötelesség.

Minden alkalmat használjunk fel annak a régi követelésünknek a megvalósítására, hogy a gazdasági szakképzettség a közigazgatás egész szervezetében, így a földművelésügyi minisztérium ügyvitelében is megfelelően érvényesüljön és a végrehajtó hatalom a gazdasági életnek nevelt tisztviselőkre támaszkodhassék.

A tudás mellett az olcsó hitel a termelő erők hatékonyabbá tételének legegyszerűbb eszköze. Törekvésünk marad tehát a jövőben is, hogy a mezőgazdasági hitel a gazdálkodás természetéhez igazodóan szerveztessék és különös súlyt fektetünk az ingó jelzáloghitel bevezetésére. Kiemelem itt, hogy úgy a mezőgazdasági hitel kiszolgálása körül, mint különösen földbirtokpolitikai és szociális szempontból üdvös eredményeket várok a Földhitelintézetek Országos Szövetségétől, mely intézmény helyes irányú kezdeményezéseivel igyekszik igazolni hozzá fűzött várakozásainkat.

Nagy alapossággal tárgyalta a mezőgazdasági élet fejlesztésének összes időszerű kérdéseit a folyó évben tartott orsz. gazdakongresszus. A kongresszusból kifolyólag az a kötelező feladat hárul reánk, hogy annak gazdag munkaprogramját a megvalósítás útjára tereljük. Rajta kell lennünk, hogy ezuttal a hozott határozatok ne maradjanak papíron. A multakon

okulva, ne új jelszavak és irányok keresésében merítsük ki erőnket. Markoljunk inkább kevesebbet, de a már kitűzött közérdekű feladatok végrehajtásán tántoríthatatlan kövctkezetességgel munkálkodjunk.

Előkészítésre vár a közeli jövőben a választójog reformjának nagy problémája is. Decemberi nagygyűlésünkön pártpolitikai szempontoktól függetlenül megállapítottuk a jogfejlesztésnek azokat az irányelveit, melyek alapján a szabadelvű eszmék a nemzeti érdekekkel összhangba hozhatók. Ezen az általános jelentőségű principiumok keretén belül arra irányuljon igyekezetünk, hogy a mezőgazdaságnak s ezzel együtt a falusi élet érdekeit képviselőknak a parlamentben természetes fajsúlyuknak megfelelő hely biztosíttassék.

Részemről szükségesnek tartom, hogy külön és mélyreható figyelmet szenteljünk azoknak az intézkedéseknek, melyek a kivándorlás és a városbaözlés által sujtott falvak jólétének az emelését szolgálják s elhanyagolt falusi életünket a kultúra magasabbrendű feltételeiben részesítik. Ebben a kérdésben az OMGE által megindítandó mozgalomra már most felhívom t. Gazdatársaim érdeklődését.

Szakadatlan éberséget és intenzív tevékenységet parancsol ránk a verseny és a belső egészséges fejlődés érdeke. Céljaink és feladataink sikeres megoldásához szükséges, hogy a társadalmi munkából kivegyük részünket.

Arra kérem tehát tisztelt Gazdatársaimat, hogy karolják fel az egyesületi életet buzgalommal és ügyszeretettel, mert szilárd az a meggyőződés, hogy együtt érezve és együtt dolgozva, nemcsak mezőgazdasági érdekeinket vihetjük előre, de ahhoz is lényegesen hozzájárulunk, hogy hazánk diadalmasan helyt állhasson a haladó nemzetek között.

1911. karácsony havában.

Pár szó a törzskönyvezés fontosságáról.

Az „Erdélyi Gazda” legutóbbi számában felhívást intéz a gazdákhöz, hogy jelentsék be állataikat mielőbb az: „Erdélyi jellegű magyarfajta szarvasmarhát tenyésztők egyesülete” által szervezett törzskönyvelő bizottságnak.

Azt hiszem minden gazda örömmel olvasta e felhívást és kapva kap a végre elért alkalmat, hogy állatait bejelentse. A gazdálkodás manapság már nem szorakozás, amit öletszerűleg lehet végezni, hanem üzlet, még pedig nehéz, sokoldalú, nagy körültekintést, szaktudást igénylő üzlet. Egyetlen bal lépés, helytelen irányválasztás éveken keresztül érezteti káros hatását, amit csak nagyon nehezen, kemény munka és kitartással, nagy anyagi veszteség árán lehet helyrehozni.

A mezőgazdaság növényi és állati ter-

mények előállításával foglalkozik, a viszonyoknak, talajnak, klímának megfelelőleg, hol az egyik, hol a másik lép előtérbe. Erdélyben már régi idők óta az állati termények előállítása volt a fő üzleti ág, ez volt előtérben; volt idő amidőn kissé hanyatlóban volt, de újabban a kedvező piaci ár ismét fellendítette, sőt a réginél erősebbé tette.

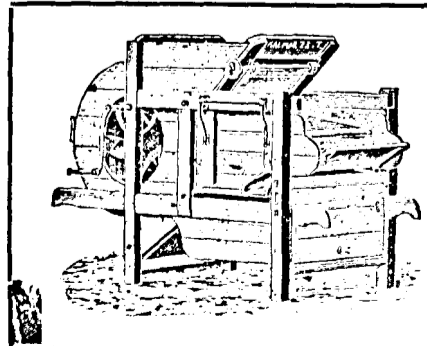
Amint minden okszerűen vezetett mezőgazdasági, vagy ipari vállalat nem lehet meg *számvitel* nélkül, éppen úgy a helyesen vezetett tenyésztésben is meg kell lenni a *törzskönyvnek*.

Minden tenyésztő bizonyos tenyész-célt tűz maga elé, melyet igyekszik lehetőleg minél gyorsabban és tökéletesen elérni. már pedig éppen a törzskönyv mondja meg igazán, elfogulatlanul, hogy halad-e a célja felé vagy stagnál. A helyesen vezetett törzskönyv idejében figyelmezteti a tenyésztőt a javulásra, vagy hanyatlásra, úgy, hogy a hibákat még ideje korán eltudja fojtani. A tenyésztő, amidőn állatait a törzskönyvbe felveszi, azt behatóan megismeri, összehasonlítja, megtapogatja, méregeti és így sokat foglalkozván az egyes egyedekkel, olyan előnyös tulajdonságokat, vagy hibákat fedez fel, amit a felületes szemlélő észre sem vesz. A tapasztalás azt bizonyította be, hogy az állatok az öröklött tulajdonságokat biztosabban átörökítik a fejlesztett tulajdonságoknál, már pedig a törzskönyv van hivatalosan kimutatni, hogy egyes tulajdonságok öröklöttek, vagy fejlesztettek. Ugy a tehének, mint a bikák nem egyforma átörökítő képességgel bírnak; a törzskönyvnek ki kell mutatnia, hogy az illető állat a jó, vagy rossz tulajdonságait örökíti nagyobb mértékben át, ez figyelemzteti a gazdát főleg a bikáknál, mert ezek nagyobb mérvben hatnak ki a tenyésztésre, több egyedre produkálván évenként, hogy megfelel-e a tenyésztés céljainak vagy sem. Fontos az átörökítő képesség a tehéneknél is, mert a küllem nem árul el mindent. Hiszen akár hányszor nagyon keveset mutató tehének nagyszerű borjukkal örvendeztetik meg évről-évre gazdájukat. Törzskönyv hiján az ilyenek rövidesen az állattenyésztés legnagyobb kárára vágóhídra kerülhetnek.

A lelkiismeretesen vezetett törzskönyv az állattenyésztés tükré, ez mutatja meg valóban, ami jó és helyes, mi a rossz, amit kiküszöbölni kell. Csak az emlékezetre támaszkodni, mindent arra reábizni nem lehet, emlékező tehetségünk gyarló, különösen egy nagyon elfoglalt, tulterhelt gazdáé az.

A mai súlyos viszonyok között a gazda saját jól felfogott érdeke az, hogy a telet felhasználva állataival többet foglalkozzon, vegye fel a méreteit és jelentsé be azokat. Ha bele-mélyed élvezni fogja azt és rövid idő alatt vagyont érő tapasztalatot fog szerezni.

Gerbert Kálmán.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!!

Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kálmár-rosták”

Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzőket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

A rétek felujítása.

Az állattenyésztés örvedetesen megindult fejlődése, ennek érdekében a gazdák és az állam részéről hozott áldozatok biztosítása és a befektetett tőkék gyümölcsöző erőben fenntartása: nem engednek megállapodást azoknál a törekvéseknél, melyek közvetlen és csupán az állattenyésztés fejlesztésére irányulnak. Egyedül az állattenyésztés fejlesztését célzó intézményekkel csak fél munkát végezzünk, nagy kockázatnak, erős visszaesésnek tesszük ki az állattenyésztést, ha egyidejűleg nem vetünk figyelmet, nem terjesszük ki gondoskodásunkat — a *takarmánytermesztésre is*.

Az állattenyésztés fejlesztése és a takarmánytermesztés emelése karöltve — párhuzamban — kell haladjanak, hogy a fejlődő állattenyésztés mindannyiszor megtalálja létfeltételét a termelt takarmányban. Az állattenyésztés és a takarmánytermesztés szoros kapcsolatát, mindenek felett bizonyító erővel tárják eléink: a takarmánytermés szélsőségeivel járó évek — a sok és a kevés takarmánytermés. A gazdag takarmánytermés, az állatárak emelkedésével, a gyenge takarmánytermés pedig annak csökkenésével jár, melyek között gyakran olyan fokozatok is vannak, hogy azok 4—5 évre is utját vágják az előhaladásnak. Bizonyítására ennek csak az 1905. évet hozom emlékezetbe, amikor a fiatal lovat és szarvasmarhát felébe kínálták teletetésre s egy métermázsza szénáért 10—14 koronát fizettek.

A takarmányhiány különösbbe sújtja azokat a gazdákat, akik a helyzet orvoslására ahoz a módhoz szoktak fordulni, hogy állataikat eladják, ami az által is kelt vonzalmat maga iránt, hogy habár alacsony áron adják is el az állatokat, de mégis pénzbevételi forrást találnak benne. Az ehhez való hajlamot pedig neveli még az a körülmény is, hogy az állatok eladásával felszabadul a kevés, de magas áron értékesíthető takarmány, melynek eladásával egy másik bevételi forrás nyílik meg.

Hogy a takarmányhiány évek milyen rombolást visznek végre az állattenyésztésben — azt a megcsappant állatállomány hozza első sorban kifejezésre. Az állatoknak számbeli csökkenése azonban nem fejezi ki teljesen a veszteséget, hogy azt a maga teljességében mérlegelhezzük, tekintetbe kell vennünk a következő évek termésait is. A takarmányhiány évek után a megcsappant állatállomány a gazdák nem adhatják meg a talajnak a szokásos művelést, mely a termés csökkenését vonja maga után. Leszállítja a termést még az a körülmény is, hogy a kevesebb állat kevesebb trágyát termel, a visszapótlás sem történhetik az előző évek mértéke szerint. A gyenge takarmánytermés tehát a gazdaságnak nemcsak az állattenyésztési, hanem a következő években a növénytermelési ágát is sújtja.

Az állattenyésztés fejlesztése és a takarmánytermesztés emelése között fennálló szoros kapcsolatból következik, hogy *amennyi segítséget az állattenyésztésnek nyújtunk, adjunk ugyanannyit a takarmánytermelésre is*. Ezt az elvet látjuk megvalósítva és tényekkel a gazdaságközönség elé állítva az erdélyi rész székelyföldi miniszteri kirendeltségnek a 9 erdélyi rész vármegyére kiterjedt gazdasági akciójánál.

Az akció a népies állattenyésztés előbbvitelére segédkezet nyújt a tenyészállatok beszerzéséhez, a tenyészapaállat-istállók építésé-

Fűmagkeverék-tervezet.

Cél: Kaszáló az erdélyi részek mélyen fekvő agyagtalajaira.

Egy csoportban vetendő magvak jelzése	A mag neve	Az alkatrész % a	Egy kat. holdra teljes vetőmagot számítva kg.	Ár		Megjegyzés
				K	f.	
I.	Trifolium pratense (Lóhere)	10	2	3	64	1 kg. à 1.82 K
I.	Lotus corniculatus (Szarvaskerep)	23	3.22	9	66	" 3.— "
II.	Dactylis glomerata (Csomós ebir)	15	5.55	9	44	" 1.70 "
I.	Poa pratensis (Mezei perje)	10	1.90	4	94	" 2.60 "
I.	Phleum pratense (Réti komócsin)	42	7.14	7	85	" 1.10 "
Összesen		100	19.81	35	53	

Cél: Kaszáló, az erdélyi részek északnak fekvő homokos agyagtalajaira.

Egy csoportban vetendő magvak jelzése	A mag neve	Az alkatrész % a	Egy kat. holdra teljes vetőmagot számítva kg.	Ár		Megjegyzés
				K	f.	
I.	Trifolium repens (Fehérhere)	5	0.60	1	38	1 kg. à 2.30 K
I.	Anthyllis vulnerario (Nyulszapuka)	5	1.10	1	85	" 1.68 "
I.	Lotus corniculatus (Szarvas kerep)	23	3.22	9	66	" 3.— "
II.	Lolium perenne (Angol perje)	10	5.40	3	13	" 0.58 "
II.	Avena datur (Francia perje)	15	9.75	16	58	" 1.70 "
I.	Phleum pratense (Réti komócsin)	42	7.14	7	85	" 1.10 "
Összesen		100	27.21	40	45	

Cél: Kaszáló az erdélyi részek északnak fekvő nehéz agyagtalajaira.

Egy csoportban vetendő magvak jelzése	A mag neve	Az alkatrész % a	Egy kat. holdra teljes vetőmagot számítva kg.	Ár		Megjegyzés
				K	f.	
I.	Trifolium pratense (Lóhere)	10	2	3	64	1 kg. à 1.82 K
I.	Lotus corniculatus (Szarvas kerep)	23	3.22	9	66	" 3.— "
II.	Lolium perenne (Angol perje)	10	5.40	3	13	" 0.58 "
II.	Doctylis glomerata (Csomós ebir)	25	9.25	15	73	" 1.70 "
I.	Phleum pratense (Réti komócsin)	32	5.44	5	98	" 1.10 "
Összesen		100	25.31	38	14	

Cél: Kaszáló az erdélyi részek mélyen fekvő televény talajaira.

Egy csoportban vetendő magvak jelzése	A mag neve	Az alkatrész % a	Egy kat. holdra teljes vetőmagot számítva kg.	Ár		Megjegyzés
				K	f.	
I.	Trifolium pratense (Lóhere)	5	1	1	82	1 kg. à 1.82 K
I.	Trifolium repens (Fehérhere)	5	0.60	1	38	" 2.30 "
I.	Lotus corniculatus (Szarvas kerep)	23	3.22	9	66	" 3.— "
II.	Lolium perenne (Angol perje)	10	5.40	3	13	" 0.58 "
II.	Doctylis glomerata (Csomós ebir)	20	7.40	12	58	" 1.70 "
I.	Poa pratensis (Mezei perje)	10	1.90	4	94	" 2.60 "
I.	Phleum pratense (Réti komócsin)	27	4.59	5	05	
Összesen		104	24.11	38	56	

Lognagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kékzölök és finom angol és francia zsobkendők
Női **ten és chilfon ingek**, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

És a **leányka** fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utócai

fehérnemű, vászon és szőnyegnagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

2005

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ággyuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédő és futószőnyeg, gyapju és csipkegyöngyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

Cél: Kaszáló az erdélyi részek délnek fekvő homokos agyatalajaira.

Egy csoportban vetendő magvak jelzése	A mag neve	Az alkatrész % a	Egy kat. holdra teljes vetőmagot számítva kg.	Ár		Megjegyzés
				K	f.	
I.	Trifolium sepens (Fehér here)	5	0.60	1	38	1 kg. à 2.30 K
I.	Lotus corniculatus (Szarvas kerep)	23	3.22	1	66	" 3.— "
I.	Onotryctus satira (Reltochim hámozott)	5	4.25	4	04	" 0.95 "
II.	Lolium perenne (Angor perje)	10	5.40	3	13	" 0.58 "
II.	Avena datior (Francia perje)	12	7.80	13	26	" 1.70 "
I.	Phleum pratense (Réti komócsin)	45	7.65	8	42	" 1.10 "
Összesen		100	28.92	39	89	

Cél: Kaszáló az erdélyi részek délnek fekvő nehéz agyatalajaira.

Egy csoportban vetendő magvak jelzése	A mag neve	Az alkatrész % a	Egy kat. holdra teljes vetőmagot számítva kg.	Ár		Megjegyzés
				K	f.	
I.	Trifolium sepens (Fehér here)	10	1.20	2	76	1 kg. à 2.30 K
I.	Lotus corniculatus (Szarvas kerep)	23	3.22	9	66	" 3.— "
II.	Lolium perenne (Angol perje)	10	5.40	3	13	" 0.58 "
II.	Dactylis glomerata (Csomós ebir)	25	9.25	15	73	" 1.70 "
I.	Poa pretensis (Mezei perje)	5	0.95	2	47	" 2.60 "
I.	Phleum pratense (Réti komócsin)	27	4.59	5	05	" 1.10 "
Összesen		100	24.61	38	80	

Az 1911. évi eredményt az alábbi táblázat tünteti fel:

Az erdélyrészi (székelyföldi) miniszteri kirendeltség rétfelújítási akciójának eredménye 1911. évben.

Sorszám	A vármegye megnevezése	A segélyben részesített gazdák holdak		Engedélyezett segély	Tényleg felhasznált segély		MEGJEGYZÉS
		száma	K		f.	K	
		1	Alsófehér	—	—	440	
2	Csik	10	87	560	—	368	
3	Háromszék	15	15	600	—	600	
4	Kisküküllő	19	11	440	—	575	
5	Kolozs	10	11	360	—	465	
6	Marostorda	7	7	440	—	255	
7	Szilágy	11	11	440	—	430	
8	Tordaaranyos	—	—	440	—	—	
9	Udvarhely	11	11	440	—	440	
Összesen		83	74.7	4160	—	3135	

hez, a tenyészbikák teletelési költségeihez és szervezi az állatbiztosításokat. Egyidejűleg pedig eme közvetlen az állattenyésztés fejlesztésére irányuló tevékenységével — a községet és kisgazdákat a közlegelők és rétek javítására, felújítására buzdítja s ebben a munkálataiban, törekvéseiben anyagilag is támogatja.

Hogy az akció a takarmánytermesztés emelésére és annak biztosítására a legelők és rétek javítását és felújítását vette programjába, azt ezeknek a miveltési ágaknak nagy területe és az állattenyésztésre ható eddigi és jövő szerepe indokolja meg. Az állattenyésztési ágak ez a két miveltési ág szolgáltatotta eddig s fogja szolgáltatni a jövőben is — a

legtöbb, legtermészetesebb és a legjobb takarmányát, igen természetes tehát, hogy az állattenyésztés fellendítésére irányuló törekvésnek utat kell találni a legelők és rétek javítása és felújítására is, hogy azok a számbeli gyarapodásával az állatállományban: *többet*, a minőség javításához, a tejtermelés fokozásához pedig: *jobbat* teremjenek.

A legelők és rétek századok óta állanak az állattenyésztés szolgálatában, ellátva azt majdnem kizárólag nyári és téli takarmánnyal. Szemben ezzel a nagy szolgáltatással, eltekintve attól a kevés trágyától, melyet a legelő állatoktól kapott — *a legelők semmit, a rétek pedig a rothadásba indult szalma, tőzék és polyvában — vajmi kevés trágyát kaptak.*

Hogy azonban a legelők és rétek mindennek dacára századokig ellátták az állattenyésztésünk szükségleteit, annak megtaláljuk magyarázatát abban, hogy ezekkel a termelési ágakkal arányban állott állattenyésztésünk és hogy ez a legfőbb, nem voltak nagy igényűek a tenyésztés alatt állott állataink. A rétek terméshozamát pedig a legtöbb helyen biztosította az a körülmény is, hogy folyók, patakok mellett vagy mély völgyekben foglalván helyet, a folyók, patakok áradásának voltak kitéve, vagy pedig a szomszédok lejtős, oldalos szántóföldek termőrétegeiből jutottak a nyári záporosók alkalmával annyi tápanyaghoz, hogy a nem nagy és kevés igényű állatállomány szükségleteit fedezni bírták.

Az állattenyésztés szerepének kiterjedésével, amidőn megszűnt szükséges rossznak tekinteni a gazdaságban, hanem önmagáért, saját hasznáért tartós és kezdte kifizetni magát, mely célból számban és minőségben fejlődésbe hozatott — egyfelől ez; másfelől pedig a tagosítás térfoglalásával szokássá lett az az eljárás, hogy a közlegelők és a rétek is felosztás alá kerültek, melynek következtében ugy a rétből, mint a legelőből igen sokat eltörtek: eredményezték azt, hogy ugy a rétek, mint a legelők a takarmány szükséglet kielégítésére elégtelenek lettek.

Az elégtelen legelők egyfelől a tulterhelés, másfelől a rendszertelen legeltetés miatt, sok helyen elkopárosodtak, másutt ugy el lettek útálva, az állatjárók, ösvények, ugy megsokasodtak rajta, hogy a fűnövérsre már alig maradt hely s azt a kevés helyet is gyomok, tuskék és bokrok (kőköny, galagonya, csipke) foglalják el.

Kedvezőbb helyzetben a rétek sem állanak, ezek azonban mégis valamivel több gondozás alatt vannak s részesítettek annyi védelemben, hogy amíg a fütermés kasza alá fejlődik tilalmazták. Egyébiránt pedig tavasszal és ősszel éppen ugy legeltetés alatt állanak, mint a természetes, illetve állandó legelők. A legeltetés s ezek között is különösen a tavaszi mely sokszor Szent-György napján (április 24) is tulterjed, sanyargatja meg leginkább a rétet, ehez szokott járulni a tulterhelés is, melyek együttes hatása alatt a takarmány növények megritkulnak s ennek arányában szaporodnak az élősdi és a gyomnövények, s a kevés hozamhoz a gyengébb minőség is társul.

Mindezekről, a legelők és rétekre nem kedvező körülményektől eltekintve azonban, tehát akkor is, ha a rétek őszi és tavaszi legeltetése elmarad, vagy a legideálisabban hajtatik végre és a legelők rendszeres legeltetés mellett, az állatbirás határain belül legeltetnek: bekövetkezett a felújítás ideje már abból az okból is, hogy századok óta változatlan állapotban állván ennek a termelési ágak szolgálatában — *a termőrétege kimerült.* Ezt a kimerült felső termőréteget tehát, mely olyan hosszú ideig volt a sekélyen gyökerező réti és legelői növényzetnek tápanyagtárháza, az alatta fekvő pihent, friss táperőben levő réteggel kell kicserélni, hogy a felhozott, felújított termőréteget abba az állapotba hozza újra a rétet és legelőt, melyben a mostani vigasztalan állapotát megelőzőleg volt.

Rövid közleményemben ezuttal, mint azt a címzésben is kifejezésre hoztam, csak az 1911. év folyamán teljesített rétfelújítást ismertetem, melyet a miniszteri kirendeltség 74.7 kat. holdon 83 kisgazda bevonásával végeztet. A rétfelújításához egy községet s egy gazda kezén 1/3 legfeljebb 1 kat. holdra adatott állami segély. Azért annyi gazda kezére és ilyen szétszortással, hogy minél több helyen legyen egy-egy követésre alkalmas példa a kisgazdák elé állítva. Hogy a rétfelújítás ebben a tekintetben is utánozható mintául szolgálhasson, kat. holdanként a legmagasabb költség 40 koronában állapított meg, melyet a felújításra vállalkozó kisgazda fűmágykeverékében kapott meg.

A fűmágy keveréket *Thaisz Lajos* a m.

den két vagy három hétben vágjuk, azokat, melyek sokat mozognak, ritkábban.

A bőrt a piszoktól gondosan meg kell tisztítani. A tisztításnak azonkívül, hogy az egészségnek főfeltétele, az a nagy haszna is van, hogy a fiatal állat hozzá szokik az emberhez, különösen ha gyengéden és szeretettel bánik vele az ápoló.

Végül még néhány betegséget kell említenünk, mely leginkább a csikókat szokta meg támadni. Mindenek előtt a hasmenést említjük melynek oka minden valószínűség szerint ragályban keresendő. A baj elhárítása végett az istállót az ellés előtt és után gondosan ki kell tisztítani és fertőtleníteni oly módon, hogy 1000 rész vízben 1 rész higanysublimátumot oldunk fel s ezzel az oldattal az istállót belocsoljuk. A hasmenésben szenvedő csikóknak 4 gramm opiumtinktúrát adunk be, 3—4 óránként s 4—5-ször ismételve.

A bénaság attól keletkezik, ha a csikó köldöke vizeletes alommal érintkezik, de kétségtelen, hogy ez is ragályos. A tisztaság ennek is leghathatóbb ellenszere.

A köldöktörés nem épen veszélyes betegség, a legtöbb esetben magától meggyógyul; a ficamodás már nagyobb baj, melyet a lábnak gypszbe való illesztésével kell meggyógyítani.

J.

Az ojtóvesszőkről.

Közeledik az ojtóvesszők szedésének ideje, illő tehát, hogy e tárggyal behatóbban foglalkozunk és a tapasztalás által sokszor igazolt szabályokat megismerjük, illetőleg emlékünknél felújítjuk. Egyszerű, de következményeiben mégis igen nagy horderővel bíró gyümölcsészeti teendő ez; mivel nagy részben az ojtóvesszőktől függ munkánk jövőjének sikere.

Az ojtóvesszők szedésénél a következőket tartsuk szem előtt:

Ojtóvesszőktől mindenkor a fa fő- és mellkágainak jól kifejlődött egy éves vesszőit kell szedni és csak egyes kivételes esetekben engedhetők meg vízajtásokat, vagy pedig idősebb galyakat e célra felhasználni, t. i. akkor, ha egy becses fajtáról más vesszőt nem nyerhetünk; de ezt, ha csak lehet, mindenkor kerüljük el.

Az ojtóvesszők szedését akkor kell végezni, midőn a fába a nedvforgás tökéletesen szünetel. E szabály alól csak a nyári barackok, szilvák és cseresznyéknél tesznek némelyek kivételt, azt állítva: ha akkor szedetnek ezekről az ojtóvesszők, midőn a rügyek duzzadni kezdenek, sikeresebb az ojtás; de ez még bizonyítva nincs és így szabálynak el nem fogadható.

Ojtóvesszők szedésére mindenkor napos, enyhe időt válasszunk és sohasem olyant, amidőn fagyos zuzmara ül a fákon. Ha száraz hideg időben kellene e munkát végeznünk, úgy jó vastag keztyűben tegyük azt, nehogy a kéz melegétől a vesszők hirtelen felolvadjanak és veszélyes fagyfoltok támadjanak rajtuk.

Ojtóvesszőket mindenkor oly fákról kell szedni, melyek épek, egészségesek és termékenyek; mert az illető fa jó, vagy rossz tulajdonai az ojtóvesszővel átplántáltak az utódokra is.

Faiskolai növendék-fákról, melyek ojtóvesszői különben egészséges, termékeny fáról vétettek és csak fiatalságuk miatt nem teremnek, ojtóvesszőket mindenkor lehet szedni.

Az ojtóvesszők tökéletesen ki legyenek érve, mivelből a fák déli részéről kell azokat első sorban is szedni; arra ügyelve még, hogy

e vesszőkön a rügyek egyenesen felfelé álljanak, mert mennél függélyesebben áll a rügy, annál egyenesebb hajtást fog adni és mentől jobban elálló, annál görbébb leendő az, melyből aztán kifogástalan egyenességű fa nem igen lesz nevelhető.

A megszedett ojtóvesszők közül az egyes fajtákat kössük össze fűvesszővel és lássuk el jegytáblácskával, melyre annak nevét pontosan feljegyeztük. Ismeretlen nevű fákról, vagy olyanokról, melyek holmi lokális névvel bírnak, nemkülönben ha a fajta valódisága iránt kételyeink volnának: nem kell ojtóvesszőket szedni, mert ezek utóbb sok kellemetlenségnek lehetnek okozói.

Az ojtóvesszőket, főleg ha azokat a tél utolján szedtük, hagyjuk 2—3 napig az üveg-házban, vagy valamely más fagymentes helyen heverni, hogy azok metszlapjai beszáradjanak; így sokkal tovább maradnak használható állapotban, mintha mindjárt elvermeltetnek, amidőn — különösen melegebb helyen — hamar kihajtanak és elromlanak.

Az ojtóvesszők eltartására legjobb valamely falnak, vagy kerítésnek északi része, ahol egy rézsutos szélű barázdát készítünk, melybe az ojtóvesszőket csomónként bele rakjuk és mindegyik mellé egy 20 cm. hosszú jelfát tűzünk, melyre az illető fajta nevét feljegyeztük, hogy használatkor könnyen megtalálhassuk, másrészt, hogy ezáltal egyes fajták összekeveredését is megakadályozzuk. Midőn így elhelyeztük az ojtóvesszőket, befedjük azokat háromnegyed résznyire porhanyó és nyirkos földdel, hol azok néha május hó végéig is használható állapotban maradnak.

Vannak kiváló gyümölcsészek, kik a szabad föld helyett a pincét ajánlják az ojtóvesszők eltartására; tapasztalásom szerint azonban ott sokkal hamarabb érheti veszély őket, mint valamely északi fal árnyában. Pincébe tehát csakis akkor és addig ajánlanám elhelyezni, amidőn és ameddig a szabad földhez hozzá nem férhetünk.

A. D.

IRODALMI SZEMLE.

A IX. országos gazdakongresszus naplója. Ma hagyta el a sajtót a budapesti IX. országos gazdakongresszus naplója. Hatalmas, közel félszáz ives kötet, mely Rubinek Gyula igazgató és Mutschenbacher Emil dr., O. M. G. E. titkár szerkesztésében egész terjedelmében közli a nagyszabású májusi gazdagyűlekezet tárgyalásait és határozatait. Az idei gazdakongresszus célja tudvalevőleg a mezőgazdasági termelés fokozására, a gazdasági szaktudás fejlesztésére és a mezőgazdasági termények értékesítésének szervezésére szükséges törvényhozási, kormányzati és társadalmi intézkedések megvitatása volt. A sok értékes anyag, amit a kongresszus előadói és az egyes kérdések körül kifejtett mélyreható viták résztvevői összehordtak, most könyvalakban áll a kormány, törvényhozás és gazdasági közvélemény rendelkezésére. A kongresszus határozatainak széles körökre kiterjedő jelentőségét elismerte a közélet minden számottevő tényezője. Ez a körülmény, valamint Serényi Béla gróf földmívelésügyi miniszternek a kongresszus számos kívánságával összhangban álló biztató kijelentései reménnyel töltik el a gazdaközönseget, hogy a kongresszuson hozott határozatok nem maradnak papirososon, hanem sikerül őket az életbe átültetni. És erre annál inkább számít, mert nincs a kongresszusnak egyetlen olyan határozata sem, amely a közigazgatási élet harmonizációját zavarná. A gazdakongresszus volt tagjai a folyó év végéig

5 korona előállítási áron és 75 fillér postaköltség beküldése ellenében rendelhetik meg a naplót. Bolti ára 10 korona lesz.

A Hangya évkönyve. A *Hangya* 1911. évi évkönyve most hagyta el a sajtót. Az eddigieknél jóval testesebb kötet ezuttal is részletes beszámolót ad a Hangya és a kötelekbe tartozó szövetkezetek közérdekű társadalmi és gazdasági munkájáról. A működő fogyasztási szövetkezetek száma ebben az évben érte el az ezret. Az évkönyv írásban és képből részletesen beszámol az ezredik szövetkezet fölavatásának országos jelentőségű ünnepéről. Ugyancsak részletesen ismerteti a lefolyt évben jubilált szövetkezeteket is. Egy fejezet arról számol be, hogy a Hangya milyen célra vezető intézkedésekkel könnyíti meg a mai drágaság közepette a városok fogyasztóközöniségének ellátását. A bőséges statisztikai adatokkal fölszerelt évkönyvben terjedelmes beszámoló van végül a külföldi hasonló irányú szövetkezeti mozgalomról is. Az évkönyvet Csernay Ödön állította össze a tisztviselői kar közreműködésével.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

Logyek elűzése az istállókból. Azt szokták ajánlani, hogy az istállók belsejét homályossá tegyék az által, hogy az ablaküveget kékitővel kevert mésszel bemázoljuk. Az ennek folytán előálló félhomály miatt a legyek pár nap múlva elhúzódnak az ólból. Nem mindenkinek van azonban inyére az, hogy istállóját elsőtétítse. Aki tehát a terhes légyrajoktól más módon akar szabadulni, meszelje ki istállóját oly mésszel, amelybe 2% antinonnin van keverve. Ez nagyon erős fertőtlenítő szer, amely a mésszfestéknek halványsárga színt kölcsönöz. Ellentétben a karbol, kreozol és más kátrányos folyadékkal, szagtalan, sőt elkergeti a bűzös szagokat az istállókból s ezekkel együtt a legyeket is. De éppen nagy fertőtlenítő hatása miatt az antinonnin megakadályozza a penészképződést az istálló fal- és tarászain.

A gipsz mint műtrágya. A gipsz mint önállóan alkalmazott trágya eddig úgy szerepelt, hogy föltáró hatása van és hogy főleg az alkálikat bontván ki a földben szilárd összeköttetéseiből minden növényre, amely kálit kíván, jó. Tehát pillangósok, dohány, szőlő, árpa stb.-re. A gipsz jó kiegészítő trágya, — így ír egy jeles angol gazdasági szakíró, — ha salétromoztunk, ha tehát alkálikus hatás idéztetik elő a talajban. Ha azonban savas reakció idéztetik elő, mondjuk: szuperfoszfát vagy kén-savas ammon alkalmazásával, akkor a gipsznek inkább káros a hatása, mint hasznos. Jó hatású ellenben a gipsz akkor, ha tulságos magnézia-adagolás folytán a növények mintegy megmérgeztettek, mert ezt a mérgező hatást ellensúlyozza. Ebből a nevezetes szakvéleményből is látszik, hogy a gipszezésnél óvatosan kell eljárni és egybekötni salétromozással s viszont mellőzni akkor a szuperfoszfátot, amikor gipszezzünk.

A háztartás számára. Az *aluminium-tárgyak* igen jól tisztíthatók, ha vízzel mossák, melyben egy késhegynyi boraxot feloldottak. Utána száraz, puha ruhával kell fényesre dörzsölni. — *Ragasz érc-tárgyakra.* Ha a kés kiválik a nyeléből vagy a lámpa az érc-tartójából, könnyen bele lehet erősíteni egy egyszerű ragasztószerezrel, mely egyenlő rész kolofoniumból és krétából készül. A ragasztó forró állapotban kell használni, vagy pedig ha hidegen töltik a kés nyelébe, akkor a kés szarát megtüzesítve kell beledugni. — *A rozsdás nikkeltárgyat* először be kell zsírozni, hogy a rozsdát kissé feloldódják és csak pár nap múlva szalmiákszeszbe mártott rongyocskával tisztítjuk meg. Ha ez nem vezetne teljesen célhoz, akkor a rozsdapeccsétet bekenjük hígított sósavval és jól megdörzsöljük, azután lemossuk és rendes módon megtisztítjuk. — *A szivarhamut* rendszeren a szemébe öntik, pedig nagyon jól lehet vele

kir. kísérletügyi-állomásvezető állította össze s adott hozzá a talajelőkészítésre, a vetésre és az ápolásra vonatkozó kimerítő utasítást, melyben a felújításra vállalkozó gazdák megfelelően kioktatva lettek.

Az erdélyi részek különféle fekvésű és összetételű talajneveire tekintettel 6 féle minta állítottatott össze, mint alább következik:

A fenti táblázatból kitetszőleg az eredmény nem mutat teljesen kimerítő adatokat, mivel két vármegyében a talaj előkészítési munkálatoknak megkérése miatt a vetést 1912. évre kellett halasztani, egy vármegyéből pedig az összeállításig jelentés nem érkezett, tehát három vármegye az eredmény mérlegeléséből kiesett. Az eredményt mérlegelhető hat vármegyéből, négyben jól sikerült a vetés, kettőben pedig nem volt kielégítő az eredmény.

Mint hogy a rétfelújításra levont kilenc vármegyéből jó eredményt csak négy vármegye mutathatott fel, öt vármegyének bizonytalan és negatív eredményével szemben azt a következtetést mondhatjuk ki, hogy az eredmény általában nem váltotta be a hozzá fűzött várakozást.

A következtetés képpen kimondott nem kielégítő eredmény azonban nem lehet lehangoló, sem nem ingathatja meg az akció sikerébe vetett hitet, mivel semmivel sem gyöngítette az elv életrevalóságát, sőt ellenkezőleg a két-három vármegyében elért fényes siker igen meggyőző tanúságtétel, hogy ez az egyedüli és helyes út arra, hogy az állattenyésztés fejlesztésével arányban tarthassuk a takarmány termelését.

Gáspár József.

A csikók felnevelése.

Régebben azt a tantételt állították fel, hogy az állattenyésztés alapja az átöröklés. Ez a tantétel nem felel meg minden tekintetben a valóságnak, nem képezi és nem képezheti egyedül alapját az állattenyésztésnek, mert ahhoz, hogy jó állatállományunk legyen, nemcsak jó apa- és anyaállatok kelljenek, hanem szükséges, hogy ezek ivadékait gondosan, okoskodva tenyészesszük, ápoljuk és felneveljük. Bármilyen jó tulajdonságai vannak a fiatal állatnak, bizony könnyen elcsenevészedik az, ha ezeket a tulajdonságokat nem ápoljuk, nem fejlesztjük benne, amint éppen úgy nem egy hibát, nem egy rossz tulajdonságát szüntethetjük meg a fiatal állatnak helyes, célszerű ápolással és gondozással.

Tekintsük mindennek előtt a csikó szopós korát, mit tapasztalunk? Azt, hogy a legtöbb gazdaságban a csikót nem hagyják addig szopni, amíg arra, hogy jól megerősödjék, szüksége volna, hanem elválasztják akkor, amikor szopása a kanca gazdasági használatát akadályozza. Nagyobb, rendszeres gazdaságokban, ahol a csikók kancákat nem használják dologra, a csikók rendszeren öt hónapig szopnak, sőt mint-hogy ilyen gazdaságokban többnyire nem egy, hanem több csikót választanak el egyszerre, egy-két napi különbséget nem vesznek tekintetbe, sőt némelyik csikó nem néhány nappal, hanem néhány héttel is tovább szopik, míg az elválasztandó szám együtt nincs. Kisebb gazdaságokban többnyire csak három hónapig szoptatják a csikókat, ez azonban már az időnek az a határa, melyet szűkebbre szabni semmi esetre sem tanácsos, mert a három hónapnál fiatalabb csikók alig tudnak még más élelmi szert felvenni, mincképpen következtében, ha anyatejüktől is megfosztatnak, lehetetlen, hogy megerősödjének és megizmosodjanak. A korai elválasztás tehát mindig a csikók testi fejlődésének a rovására s így közvetve a tulajdonos határozott kárára történik.

Lehetnek azonban és vannak is olyan körülmények, melyek közt célszerű, de nem a csikó, hanem a kanca érdekében, hogy csikóját ne szoptassa nagyon sokáig, akkor tudniillik, ha nehezebb munkára használják, s a mellett kellőképpen nem táplálhatják, ha eset-

leg újra hágatták, s ha beteges, mely körülmény természetesen a csikó egészségére is befolyást gyakorol.

Ama csikók elválasztása, melyek anyáit munkára használják, sokkal könnyebb, mint azoké, melyek folyton anyjukkal vannak, mert előbbieket azzal, hogy anyjuktól órákig elvannak különítve, lassankint előkészítettnek reá, nem szükséges tehát egyéb, mint az, hogy ezeket az elkülönítési időszakokat meghosszabbítsuk úgy, hogy lassankint egészen elszokjanak egymástól. Azokat a csikókat, melyek folyton anyjukkal vannak, sokkal óvatosabban kell elválasztani mint az előbb említetteket, mert ezek az elválasztás hatását sokkal jobban megérik. Nagyobb gazdaságokban, uradalmakban, mint már említettük, több csikót választanak el egyszerre, s ezzel az elválasztást a csikókra nézve jelentékenyen megkönnyítik. Különböznél pedig úgy kell intézni a dolgot, hogy a csikók annyira elkülönítessenek a kancáktól, hogy nyereségüket ne hallhassák; mely esetben a csikók negyvennyolc óra alatt meglehetősen lecsillapodnak; ha szálás takarmányhoz meglehetősen hozzá vannak már szoktatva, s ha azt főtt lenmaggal keverik számukra, úgy meglehetősen jó étvágygyal esznek belőle s az elválasztás nem igen árt meg nekik. A kancáknak az elválasztás után kevés takarmányt kell adni s arról kell gondoskodni, hogy sokat mozogjanak, mely esetben az elválasztás következményein többnyire ezek is könnyen átesnek, tőgyük sem meg nem dagad, sem gyulladába át nem megy, s a zsírral való kenés és krétával, ecettel való dörögölés többnyire fölöslegessé válik.

Midőn a csikókat elválasztottuk, a fődolog az, hogy célszerűen tápláljuk őket, mert a rossz, silány táplálkozás az első évben nagyon megbosszulja magát. Ugy kell a csikókat táplálni, hogy a felvett táplálék ne csak életük fenntartására legyen elég, hanem fejlődésüket, növekedésüket és izmosodásukat is előmozdítsa. Nemesvérű csikókon tett mérések szerint ezek egy év alatt átlag 15, a másodikban 5, a harmadikban 3, a negyedikben 1 $\frac{1}{2}$ s az ötödik évben $\frac{1}{3}$ — $\frac{3}{4}$ hüvelykkel növekedtek. Habár a nehezebb, hidegebb vérű fajokra vonatkozólag ez a növekedési arány nem egészen találó, mert azok gyorsabban növekednek, mint a nemesebb fajok de azért mégis arra figyelmezteti a lótenyésztőket, hogy az első időszakban legjobban kell a csikókat táplálni, mert akkor legerősebben, legtöbbet fejlődnek.

A csikók fejlődését legjobban előmozdítja a zab és a széna; a fűvet azért nem lehet figyelembe venni, mert a kancák többnyire március, április és májusban ellenek, a csikókat tehát szeptemberben és októberben választják el, tehát már a legeltetés után; a csikóknak különben sem tanácsos fűvet adni, mert a tapasztalat azt bizonyítja, hogy a fűtől sohasem fejlődnek olyan jól mint a szénától. A jó minőségű zabban és szénában meg vannak mindazok az anyagok, melyek a test felépítésére szükségesek, meg vannak benne azok az anyagok is, melyekből a csontok fejlődnek s ezeknek a takarmányféléknek még az a nagy előnyük is meg van, hogy a csikók szívesen eszik és nem unják meg.

Magától értetik, hogy a csikókat fajuk és jövődjük céljuknak megfelelően kell etetni, tekintetbe kell venni továbbá azt is, hogy milyen üzletet akar velök a tulajdonos csinálni s ennek megfelelően mennyit akar rájuk költeni. A csikók az elválasztás után kitűnően fejlődnek, ha naponként s egyenkint 2 $\frac{1}{2}$ kg. zabot kapnak, mely adagot 2 $\frac{1}{2}$ hónap múlva 3 $\frac{1}{2}$ kg-ra kell emelni, s ezen az adagon aztán az első évben nem változtatunk. Mint hogy a fiatal csikók gyorsan emésztenek, szükséges, hogy az említett takarmánymennyiséget több kisebb adagban adjuk nekik, pl. 5 részben, hogy a gyomor ne nagy időközökben foglalkoztassék a nélkül, hogy egyszerre nagyon megterhelhetnének. Mint hogy a csikók éppen

úgy mint a többi növényevő állatok, gyakran sőt kívánnak, ezt az ösztönüket is ki kell elégíteni, ami legcélszerűbben úgy történik, hogy kősót teszünk eléjük, amelyből tetszés szerint nyalhatnak. Más melléktakarmányt nem adunk nekik, legfőkébb murok répát, mely különösen meghülésből származó betegségben gyógyító hatása s melyet a csikók szívesen esznek. Alomnak legjobb a rozsszalma csikók alá. A buzaszalma azért nem való erre a célra, mert gyakran nagyon rozsdás, s ha csikók sokat esznek belőle, megbetegednek tőle. Itálul pedig legjobb a tiszta víz, melybe se lenmag-pogácsát, sem más pótlékot keverni nem kell, mert ezek az anyagok a jászolt, vagy a vályut bepiszkolják s a vizet elrontják.

Ha a csikókat az első évben a most leírt módon tápláltuk, úgy annyira megerősödtek, hogy a második év kezdetén, a zab-adagot már kisebbitjük s később egészen mellőzhetjük. A takarmányozás változtatására legalkalmasabb idő akkor van, mikor a csikókat zöld legelőre hajthatjuk, vagy amikor otthon adhatunk nekik zöld takarmányt; ekkor megkezdhetjük az olcsóbb etetést, melyet mindaddig folytathatunk, míg a csikót befogni nem akarjuk; ez idő alatt a takarmány nyáron zöldtakarmányból, vagy legelőből, pelyvából, tavaszi gabonának a szalmájából vagy más efféléből állhat. Magától értetődik, hogy nyáron arról is kell gondoskodni, hogy különösen azok a csikók, melyek legelőre nem járhatnak, otthon eleget mozoghassanak. Az első két, három esztendőben kiváló gondot kell arra fordítani, hogy a csikók jó husban és jó erőben maradjanak, hogy mellkasuk és bordáik jól kifejlődjének. Ha a rendelkezésre álló takarmány azonban nem elég jó vagy nem áll megfelelő mennyiségben rendelkezésre, úgy zabbal kell azt pótolni. Megjegyzendő, hogy azokat a csikókat, melyek csak zabbal tápláltnak, egészen másképpen kell ápolni, mint az olyanokat, melyek más takarmányt is kapnak, mert különben, miután munkára használtatnak, könnyen csontbajokat kapnak.

A takarmányon kívül, mint már említettük, főképp a mozgásra kell nagy gondot fordítani. A mozgás erősíti az izmokat és acélosítja az idegeket, ez erősíti az egész testet, s a mozgási szerveket mozgékonyabbakká teszi. Amely csikó sok takarmányt kap és keveset mozog, az elpuhul, mincképpen következtében kevés hasznát lehet venni.

Minél előbb és minél többet mozognak a csikók, annál jobb. Gondoskodni kell tehát olyan helyről, ahol a csikók szabadgálhatnak s már tiz napos korukban kibocsátandók ide. Ahol külön erre a célra helyet elkeríteni nem lehet, ott legalább az udvarra kell a csikókat minden nap kibocsátani, hogy mozoghassanak. A második és harmadik esztendőben a legelőn eleget mozoghatnak. Az istálló takarmányozást nem szabad egyszerre abba hagyni azért, mert a legelő már szépen zöldel és bőven kinálja az üde zöldtakarmányt; a hirtelen változás mindig megárt nemcsak a csikóknak, hanem az öregebb állatoknak is. Télen is legalább egy-egy félórára bocsássuk ki a csikókat naponként az udvarra, mert ha folyton istállóban tartjuk őket, tagjaik nagyon megmerevednek.

Annak az istállónak, melyben csikókat nevelünk, világosnak, melegnek és jól szellőztethetőnek kell lenni. Melegség alatt a hőmérsékletnek 12—13 R. fokát értjük itt. Sötét istállóban a csikó aluszékony, lusta. Azt mondani sem kellene, hogy a vizelet és a trágyalé elfolyásáról szintén kell gondoskodni, nehogy a levegőt megfertőztesse és elrontsa. Az istálló ajtai magasak és elég tágasak legyenek, a küszöb ne legyen magasabb 4—6 cm.-nél.

A csikók gondozásához még a bőr és a pata gondos ápolása is tartozik. A pata gondozás abból áll, hogy rendszeren vágjuk és tisztítjuk; a pata rendszer fejlődésére csak a harmanik évig gyakorolhatunk befolyást. Ama csikók patáit, melyek keveset mozognak, min-

mindenfélét tisztítani. Ha egy kis vattát belemártanak, igen jól lehet vele nemcsak rezet, nikkelt, de még aranyat és ezüstöt is tisztítani. Ha valamely tárgy pecsétetes, akkor először borszesszel kell bekenni; hamuval tisztítani és friss hamuval fényesre és szárazra dörzsölni. Utoljára puha posztó- vagy bőrdarabbal kell csiszolni a tárgyat. — *Hamuzsírós tej.* A tejhamisítók hamuzsírját is kevernek a tejbe, hogy ez sürűbb legyen. Ez könnyen felismerhető, ha erős ecetet töltenek bele, mert a hamuzsír felpeszeg, mint a pezsgő.

+ **A gyümölcsfa bemeszelése** nagyon hasznos lehet a maga idején, különben azonban hátrányos. Kérdés tehát, hogy mikor van annak ideje? A tapasztalatok és észleletek szerint akkor, midőn a fák elhullatják lombzatukat és a téli nyugalomra készülnek, mert akkor vonulnak a különféle rovarok is nyugalomba és köztük az a lepke is, mely a törzsön felmászik és a kéreg hasadákaiba rakja tojásait, melyekből aztán tavasszal veszedelmes hernyók kerülnek ki. Ha most már a törzset odáig, hol az elágazás kezdődik, bemeszeljük, akkor a lepkének útját megnehezítjük és fészkeit elzárjuk. Ezenkívül a mézréteg a fát az időjárás ellen is védi, mely célra a szeles oldalon vastagabban kell a fát bemeszelni. — A gyümölcsfáknak tavasszal való bemeszelése hátrányos volna. Ekkor ugyanis a mézréteg nem védi meg a fát az ismeretes hangyafajtól, de elzárja kéreg likacsait, miáltal a levegőnek a törzsből való kiömlése és kivülről a törzsbe való behatolása nagyon megnehezítették, mi nagyon káros volna tavasszal, a tenyésztet legfőbb időszakában. Az őszi bemeszelésnél e hátrány nem áll be, mert a téli időjárás lassankint megszabadítja a fákat a mézrétegtől.

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet Igazgatóválasztmányi ülése.

Az E. G. E. igazgatóválasztmánya december hó 19.-én, kedden, rendes ülést tartott az egylet attila-utcai székházának üléstermében.

Elnökölt: Br. Bánffy Ernő, e. elnök.

Előadott: Tokaji László e. titkár.

Jelen voltak: Lészai Ferenc alelnök, Miksa Imre, Br. Mannsberg Sándor, Sztankovits János, Dr. Páter Béla, Dr. Seyfried Károly, Szász István, Dr. Baintner Ferenc, Br. P. Horváth Kálmán, Wolszky Győző, Jászberényi András.

Elnök az ülést megnyitván — a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri: Br. Mannsberg Sándor és Szász István tagokat.

Titkár előadja a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek 78900. III. 3. sz. leiratát, melyben tudatja, hogy az egylet felterjesztése értelmében a vasutakat, valamint az összes stabil és mozgóposta hivatalokat a friss gyümölcs küldemények kiméletes kezelésére utasította. — Szolgál örvendetes tudásul. (1549.)

A pénzügyminiszter 123.306. sz. leiratával megküldi az egyletnek a magyar állam területén levő földadókataszteri becsőjárásokról és osztályozási vidékekről készített átnézetitérképet. — Szolgál köszönő tudásul. (1544.)

Földmivvelésügyi miniszter 96.600. sz. leiratával megküldi az állami szőlőtelepeken termelt szőlővesszők és ojtványok eladása tárgyában kibocsátott hirdetését. — Egyleti hivatalos lapban közöltetvén, szolgál tudásul. (1398.)

Ugyanő 79594. sz. alatt megküldi a kassai m. kir. gazd. akadémián rendezendő szeszűzői tanfolyamokról szóló értesítőt. — Hivatalos lapban publikáltatván, szolgál tudásul. (1428.)

Ugyanő 121.214. sz. alatt megküldi a 4 hetesnél fiatalabb borjaknak levágását tilalmazó körrendeletét. — Lapban ismertetvén, szolgál tudásul. (1511.)

Ugyanő megküldi 121.489. sz. alatt azon állalegészségügyi értesítőjét, mely szerint a 4 hétnél fiatalabb borjaknak vasuton, vagy hajón, anyjuk nélkül való szállítását megtiltja. — Ugyanugy szolgál tudásul. (*509.)

Ugyanő megküldi 121.607. sz. alatti állategészségügyi értesítőjét, mely szerint a ragadós száj és körömfájás miatt 40 vármegye 130 járásából tilos a hasított körmű állatoknak Horvátországba való bevittele. Ugyanoda 29 vármegye 90 járásából tilos a sertésvész miatt sertéseket bevinni. — Szolgál tudásul. (1510.)

Ugyanő 120.69. sz. alatti értesítőjében értesít arról, hogy Magyarországra Horvátország 8 vármegyéjének 25 járásából a hasított körműeknek, 6 vármegye 26 járásából pedig a sertéseknek behozatala, előbbi okokból, tilos. — Szolgál tudásul. (1546.)

Hevesvármegyei társesület, megküldi a vasuti kocsik szaporítása tárgyában a kereskedelemügyi miniszterhez intézett felterjesztését pártolás végett. — Igazgatóválasztmány pártoló felirat küldését határozza. (1548.)

Pestvármegyei társesület megküldi a cséplővállalkozók által alkalmazott munkások biztosítása tárgyában a földmivvelésügyi miniszterhez küldött felterjesztését pártolás végett. — Választmány a cséplővállalkozókat iparúzóknak tekintvén, az átiratot egyszerűen tudomásul veszi. (1553.)

Titkár bejelenti, hogy a Pénzügyminiszter Országos Egyesülésének Kolozsvárt, december hó 10.-én tartott alakuló gyűlésén, meghívás folytán, az egylet képviselőjében megjelent. — Szolgál helyeslő tudásul. (1552.)

Titkár előadja a Magyar Országos Állatorvos-Egyesület által megküldött állategészségügyi és állatorvosi közszolgálati törvényjavaslat-tervezet tárgyában múlt ülésekből kiküldött bizottság véleményét. — Többek hozzájárulása után az igazgatóválasztmány a javaslattevő egyletnek elismerő átirat és a földmivvelésügyi miniszterhez pártoló felterjesztés küldését határozza. A bizottság munkálatai alapján azonban módosító javaslatot tesz a tervezet 46., 76., 78. és 88. §-aira vonatkozólag. (1385.)

A kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia tanári testületének 708. és 883. sz. átiratai folytán a nyolc megüresedett erdélyi alapítványi ösztöndíjas helyre — igazgatóválasztmány: Demeter Lajos, Imets Endre, Brandt József, Kelemen György, Péter Sándor, Jude Illés, Ady István és Kovács András pályázókat jelöli. (1547.)

Az O. M. G. E. és a Magyar Gazdaszövetség felhívása folytán a kecskeméti földrengetés károsultjai, illetve a kecskeméti gazdasági egyesület részére — ülés 50 korona támogatást szavaz meg. (1495.)

A br. Bánffy Dezső emlékbizottság felhívására br. Bánffy Dezső szobrára — ülés 50 kor. adományt szavaz meg. (1508.)

A kolozsmegyei osztálynak egy vetítógép beszerzése tárgyában intézett beadványára — határozza ülés, hogy a kérdés megoldása elnökségre bízatik. (1543.)

A Temesvármegyei Társesület meg-

küldi pártolás végett a Galloszerin baromfivész-ellenes szernek hazai gyártása tárgyában felterjesztését. — Ülés a felterjesztés pártolását elhatározza. (1471.)

A nemzetközi baleset ellen biztosító r.-t.-nak a mezőgazdasági szavatossági biztosításra vonatkozó ajánlatát — ülés tudásul veszi. (1500.)

A Herkules betéti társ. ajánlata vasvázás házakról — szintén tudásul vétetik és nevezett cégnek a hiv. lapban való népszerűsítés ajánlatik. (1551.)

Földm. miniszternek a katonai korpa tárgyában a várm. egyletekhez intézett felhívása — kolozsmegyei osztályhoz áttétetni határozatott.

A G. E. O. Sz. azon értesítése, mely szerint az E. G. E. f. évi tagdíja 100 kor.-ban állapított meg — szolgál örvendetes tudásul.

Miksa Imre vál. tag indítványozza, hogy az egylet irjon fel a földm. miniszterhez a gazd. cselédtörvény módosítása céljából. — Ülés az indítvány tárgyalását következő ülésre halasztja.

Közgyűlés napja — 1912. március hó 31.-ére kitűzött.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK

A méhészet a tanítóképzőkben. A gazdasági mellékes haszonvételnek egyik jelentős ága a méhtenyésztés, melynek legfőbb szociális jelentősége abban rejlik, hogy nagyobb tőke nélkül a legszegényebb munkás is foglalkozhat vele. A méhészet Magyarországon azonban még ma sem érte el a megkívánható fejlődési fokot. Az a tizenhat vándortanár, aki az ügyet propagálja, nem fejthet ki elegendő munkát s egész működésük ugyszólván csak arra a területre szorítkozhatik, ahol már a méhésztel foglalkoznak. A tenyésztés és értékesítés újabb és újabb módjait ismertetik, arra azonban nem jut idejük, hogy a méhtenyésztést ott is meghonosítsák, ahol annak jövedelmezőségét még nem ismerik. Ennek az állapotnak részbeni megszüntetése érdekében határozta el a földmivvelésügyi miniszterium, hogy az állami és felekezeti tanítóképzőkben mintaméhéseket állíttat fel. A tanítók szétszóródva az ország legkülönbözőbb vidékeire, hasznos uttorói lehetnek a méhészet ügyének. A mintaméhések költségeit már előirányozták a miniszterium jövő évi költségvetésében.

A birtokossági közlegelő községeknek való átengedése. Fölmerült esetből kifolyólag elviharozatban mondotta ki a földmivvelésügyi miniszter, hogy ha a birtokossági közlegelőt az érdekeltég közgyűlési határozattal a községnek kívánja átengedni, az ilyen határozat felett, felebbezés hiányában a közigazgatási hatóság nem dönthet.

A gazdasági cselédszerződés érvényesítése. Fölmerült esetről kifolyólag elvi határozatban mondotta ki a földmivvelésügyi miniszter, hogy a gazdasági cselédszerződés érvényességét a gazdaság haszonbérbeadása nem érinti.

KÉRJÜK AZ 1912. ÉVI ELŐFIZETÉSEK BEKÜLDÉSÉT!

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Sorényi földmivvelésügyi miniszter és a börtörvény revizlója. Néhány lap a földmivvelésügyi miniszter költségvetési beszédének ismertetése alkalmával azt írta, mintha a miniszter olyan kijelentést tett volna, hogy a

bortörvényt revízió alá akarja venni. A Budapesti Levelező a legilletékesebb helyről nyert fölvilágítás alapján megállapítja, hogy ez a közlés téves. Ilyen kijelentést a miniszter nem tett. Ellenkezőleg azt mondta, hogy a bortörvényt, mely a borhamisítást megakadályozni van hivatva, csendben minden nagyobb emóció nélkül végre fogja hajtani. A bornyilvántartás vezetésére pedig kijelentette a miniszter, hogy ehhez szigorúan ragaszkodik.

A Magyar Gazdaszövetség feliratot intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben kérte, hogy az OMGE-nek a takarmány-neműek kedvezményes szállítására vonatkozó felterjesztése mielőbb kedvezően intéztessék el. Kifejtette a Szövetség, hogy az OMGE ide vonatkozó kívánsága a silány takarmány- és tengeritermés miatt, tehát tárgyi okokból is indokolt, de indokolt a paritás elvénél fogva is, mert míg a gazdaközönség kérelme még nem teljesített, addig más, sokkal szűkebb keretekben mozgó kereskedelmi vállalatok szállítási kedvezményt kaptak a magyar gyümölcsnek kétségkívül vetsenyt csináló déligyümölcsök behozatalára.

A szőlősgazdák gyűlése. A „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének” igazgatóválasztmánya Bernát Béla országos képviselő elnöklésével gyűlést tartott. A napirend tárgyalása során Drucker Jenő kir. tanácsos, igazgató rámutatott az osztrák bortörvény hátrányaira. Különösen az osztrák borok származásának oltalma, az édes borok készítése, a bornyilvántartás hiánya, a pezsgő és habzó bor egyenjogúsága azok a szempontok, melyek a bortermelőinket és borkereskedőinket az osztrák radikális versennyel szemben károsítják. A választmány elhatározta, hogy a földmivelésügyi kormány közbenjárása révén intézkedéseket fog kérni e téren. Ezután Szobonya Bertalan a Szegedén rendezett múlt évi országos borászati kongresszus határozatainak végrehajtását sürgette. Kéri, hogy irjanak át a Homoki Szőlősgazdák Országos Egyesületéhez a sikvidéki buzatermőföldök betelepítését ellenző határozat végrehajtása érdekében. Drucker Jenő és Koritsánszky János felszólalására kimondták, hogy a Homoki Szőlősgazdák Országos Egyesülete felett a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületét felügyelet nem illetvén meg, újabb mozgalmat indítanak a síkföldi kötött talaju szőlők betelepítése ellen. Szege Bálint titkár a tagsági ügyekről tett jelentést, majd tudomásul vették, hogy eddig 82 termelő 89.471 hektóliter bort jelentett be eladásra az egyesületnél. Bernát Béla fölhihja az igazgatóválasztmány figyelmét arra, hogy az oroszországi kereskedelmi szerződés értelmében Oroszországba kivitt borok után pudonként 15 rubel vámot kell fizetni, ami körülbelül 200 koronát tesz ki hektóliterenként. Javaslatára elhatározták, hogy már most, jóval az oroszországi kereskedelmi szerződés lejártá előtt mozgalmat indítanak, hogy a szerződés megújításánál a magyarországi borokat vámkedvezésben részesítsék.

Az Országos Erdészeti Egyesület közgyűlése. Vasárnap délelőtt tartotta meg az Országos Erdészeti Egyesület évi rendes közgyűlését, Bedő Albert dr. elnöklésével, az egyesület Alkotmány-utcai székházában. A rendkívül népes gyűlésen Serényi Béla gróf földmivelésügyi minisztert Bartóky József államtitkár, Lászlóffy Gábor és Téglás Károly miniszteri tanácsosok, Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi minisztert pedig Szalai Ernő erdőtanácsos képviselték. Képviseltette magát még a közgyűlésen a Horvát-Szlávon Erdészeti Egyesület, több vidéki erdészeti egyesület, számos város és uradalom.

Bedő Albert dr. megnyitván a közgyűlést, melegen üdvözlöi a megjelenteket. Szomorú kötelességet is teljesít, ugymond, midőn bejelenti Bánffy Dezső báró volt elnök halálát, kinek elvülhetetlen érdemei vannak az egyesület fölvirágoztatása terén. Érdemeit a közgyűlésen erre

hivatott férfiú fogja kellőképpen méltatni. Megállapítja a határozatképességet és fölkeri Bund Károly titkár, hogy ismertesse az egyesület múlt évi működését.

Bund Károly titkár a Bánffy Dezső báró emlékének megörökítésére tett intézkedésekről számol be legelőbb. Szól ezután az Osztrák Birodalmi Erdészeti Egyesület magyarországi tanulmányutjáról, mely minden bizonynyal használni fog a magyar erdőgazdaság ügyének. Rámutat arra, hogy föliratban tiltakoztak annak idején azon sérelem ellen, melyben az 1911-ik évi költségvetés részesíti az állami erdőtiszteket, megvonván tőlük azokat az előléptetési kilátásokat, melyeket az előző kormány megígért. Az egyesület kívánságait az 1912. évi költségvetés részben teljesíti, de teljesítetlen maradt még mindig a csorbithatatlan létszámárányra vonatkozó igény kielégítése. A városi erdőtisztek ügyében azt az értesítést kapta az egyesület, hogy a belügyminiszter szerint sem felel már meg a követelményeknek az, hogy a városi erdőtiszteket hat évenként válasszák. A bajon az új városi törvény megalkotásával fognak segíteni. Kívánatosnak jelzi, hogy a belügyi kormány térjen el eddigi álláspontjától. Tekintse a városi erdőtiszteket is közigazgatási tisztviselőkné és részesítse őket állami segítségben. Fontosnak jelzi az állami faeladási eredmények nyilvánosságra hozatalát, amire ismételten föl-kérték a földmivelésügyi minisztert. Jelentése további részében az előkészítés alatt álló ügyeket ismerteti. Az egyesület vagyona 948.132 korona. A taglétszám 2050. Végül nagy elismeréssel emlékszik meg Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter expozéjáról, melyben nagy előszeretettel és szakértelemmel foglalkozott az erdészeti szakkérdésekkel.

A nagy figyelemmel hallgatott jelentést a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette. Elhatározták egyuttal, hogy föliratilag üdvözlök Serényi Béla gróf földmivelésügyi minisztert, kinek nevében Bartóky József államtitkár megígéri, hogy az erdészek a földmivelésügyi kormány részéről a legmelegebb pártolásra számíthatnak.

Ezután az új tisztikar megválasztására került a sor. A szavazatok összeszámolása előtt Téglás Károly miniszteri tanácsos mondott magas szárnyalású beszédet Bánffy Dezső báróról. Gyermekkorától kezdve vázolja jellemének, egyéni tulajdonságainak és a már érett férfi egész lelkét eltöltő nemzeti ideáljának kialakulását azzal a céllal, hogy Bánffy markáns egyéniségét és nagyra hivatott egyéni tulajdonságait kidomborítsa. Ecseteli Bánffy Dezső bárónak mint erdőgazdának tevékenységét, amiből már kezdetben kicsillan a helyes gazdasági érzék és a bölcs előrelátás. A volt Besztercze-Naszód vidékéhez tartozó községek erdeit az ő tevékeny közreműködésével alkotott 1900. évi XIX. tc. alapján állami kezelésbe veszi és a községeknek saját szükségletük szempontjából feleslegben álló több mint kétszáz ezer katasztrális hold erdejét közös gazdaságba egyesítve, olyan gazdaság alapját veti meg, amely négy év alatt kifizeti a községek egymillió korona adósságát. Milliókat fordít a köz javát szolgáló hasznos beruházásokra és a községeknek — melyek saját gazdálkodásuk idején erdeik anyagi hasznát alig látták — évről-évre százazreket tevő osztalékot juttat.

Pécs Kálmán, a szavazatszedő bizottság elnöke hirdette ki erre a szavazás eredményét. Az egyesület elnökévé egyhangulag Tallian Béla v. b. t. t., volt földmivelésügyi minisztert választották meg. Alelnökök lettek Bedő Albert dr. és Horváth Sándor.

Az O. M. G. E. műszaki bizottságából. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület műszaki bizottsága, Bolla Mihály miniszteri tanácsos elnöklésével tartott ülésén Krolopp Hugó orsz. képviselő, titkár indítványára elhatározták, hogy a jövő év tavaszán, egy gépbemutató keretében vizsgálódás tárgyává fogják tenni a különféle rendszerű sorrágyázó gépeket. Ugyancsak megállapodtak abban is, hogy a jövő nyáron talajmivelőgép és tarlóhántó eszköz bemutatást rendeznek.

A csikvármegyei gazdasági egyesület igazgatóválasztmánya folyó hó 22-én a vármegyeház kisebb tanácstermében Becse Antal e. elnök vezetése alatt ülést tartott. A földmivelésügyi m. kir. miniszter urnak azon körrendelete, melylyel a négyhetesnél fiatalabb borjúk levágását büntetés terhe alatt eltiltja, örömmel vétetett tudomásul. Incze Ignác igazgatóválasztmányi tag által csatószegei és szent-simoni zöldségtermelők jutalmazására kitűzött 50 kor. pályadíj Fazakas Ignácné csatószegei lakosnak ítéltetett oda, Ilyés András csatószegei lakos pedig dicsérő oklevéllel tüntetett ki. Incze Ignác igazgatóválasztmányi tagnak a pályadíj adományozásáért köszönet nyilvánított. Az idei XXIII-ik évi bikavásár jegyzőkönyve, a tolyói évi őszi állatdíjazásokról szóló jelentés, valamint a tavasz folytán kiosztott vetőmagvakról szóló kimutatás tudomásul vétetett. A községi faiskolák 1911. évi állapotáról szóló jelentés kapcsán a vármegyei faiskola-felügyelő utasított, hogy ezután a méhészet és konyhakereszett ügyét is vonja hatáskörébe s évi jelentéseiben azok állapotáról is számoljon be. Indítvány folytán a földmivelésügyi m. kir. miniszter felkéréstni határozottat az iránt, hogy a zöldségtermelésnek a vármegyében való hatóságosabb támogatása érdekében egyelőre Csikszeredában beállítandó zöldségtermelő-telep létesítéséhez nyujtson anyagi támogatást, valamint az is elhatározottat, hogy az elemi és ismétlőiskolák nagyobb leányövendékeinek a zöldségtermelésben való gyakorlati oktatása a vezető tanítók és tanítónők jutalmazása által elő fog mozdíttatni.

Méhészek gyűlése. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület a Köztelek nagy termében gróf Zichy Aladár v. b. t. tanácsos elnöke alatt tartotta meg rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen megjelentek Szilassy Zoltán alelnök-igazgató, a földmivelésügyi miniszterium részéről Liphay Béla osztálytanácsos, Fronius Oszkár s. titkár, Kovács Antal kir. tanácsos és az egyesület tagjai nagy számmal. Gróf Zichy Aladár elnök megnyitójában vázolja a méhészet jelentőségét Magyarországon s az egyesület fellendítésére hívja fel a figyelmet, üdvözlővén a földmivelésügyi miniszter képviselőjében megjelent Tervej Imre miniszteri tanácsost. A jegyzőkönyv vezetésére felkéri Fabricsius Endrét, annak a hitelesítésére pedig Rishm Jakab és Smertnik János igazgatóválasztmányi tagokat. Fabricsius Endre terjesztette elő azután a választmány nevében a múlt évi jelentését, melyet Szilassy Zoltán alelnöknek a turini és constanzi méhészeti kongresszusokról szóló előterjesztésével együtt a közgyűlés egyhangulag elfogadott és Sulyok Mór indítványára Szilassy Zoltán alelnöknek a magyar méhészet érdekében a külföldön kifejtett munkásságáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Az előterjesztett jelentés kapcsán a közgyűlés gróf Serényi Béla földmivelésügyi minisztert táviratban üdvözölte. Tudomásul vette a közgyűlés az 1910. évi zárószámadást és elfogadta a következő évi költségelőirányzatot. Az elnökség mandátuma lejárván, egyhangu lelkesedéssel elnökké újból gróf Zichy Aladár, igazgató-alelnökké Szilassy Zoltán, alelnökké Sötér Kálmán és Sulyok Mór ny. honvédezedes, ügyésszé dr. Spett Ferenc választották meg.

Mezőgazdasági kongresszus Madridban. A Méline volt francia miniszterelnök és földmivelésügyi miniszter vezetése alatt működő Comission Internationale d'Agriculture a jövő év nyarán Madridban nemzetközi mezőgazdasági kongresszust rendez, melynek tárgya főleg a kisbirtokok alakításának, a credit agricolának és a mezőgazdasági szövetkezeteknek kérdése lesz. A rendező-bizottság legutóbb kérdőívet küldött a Magyar Gazdaszövetségnek, hogy a magyar viszonyokra vonatkozólag kimerítő és megbízható anyagot szerezzen.

A szokularizáció és az új altruista bank. A Budapesti Levelező írja: Egy esti ujság azt a kőszta hirt bocsátotta szélnek, hogy a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövet-

sege, amely még alig hogy megkezdette hasznosnak és áldásosnak ígérkező működését, tulajdonképpen a kötött birtokok és elsősorban a papi javadalmak csendes szekularizációját célozza. Az altruista banknak illyetén meggyanúsítása méltán keltett feltűnést. Elsősorban természetesen az érdekelt főpapi körökben, mert a cikk hangja olyan volt, mintha a legbizalmasabb értesülésen alapulna. A tény pedig az, hogy a közleményt az a pénzügyet sugalmazta, amelynek nem sikerült az altruista bankkal épp a nagyváradi püspökség egyes javadalmainak bérbevételénél a versenyt sikerrel felvennie. El lehetünk reá készülvé, hogy épp azok részéről, akik a szekularizációt nagyon szívesen látnák, az altruista bank működése ismételt, hasonló indokból eredő meggyanúsításoknak lesz kitéve. A földmívelésügyi miniszter legutóbbi érdekes expozéja kapcsán leghatározottabban visszautasította a lap föltevését s remélhető, hogy az ilyen támadások és burkolt gyanúsítások sem az altruista bank vezetőinek munkakedvét, sem főpapjaink és egyéb kötött birtokok tulajdonosainak az intézet szociális és nemzeti irányu működése iránt való rokonszenvét csökkenteni nem fogják. Ennek kapcsán magunk is hirt adunk arról, hogy *Széchenyi* Miklós gróf nagyváradi püspök egyelőre 14.000 holdat adott bérbe az altruista banknak s ezzel a kezdés pálmáját magához ragadta. Ugyancsak *Esterházy* Miklós herceg 30.000 holdat bocsátott az altruista bank kezelésébe, illetve felügyelete alá, amennyiben ezek a birtokok máris kisgazdák kezén vannak, akik közvetlenül a hercegi uradalomtól vették a földeket bérbe, a béretek gazdasági irányításával és felügyeletével azonban a herceg az altruista bankot bizta meg. Sűrű tárgyalások folynak egyébként más kötött és nem kötött javadalmak szociális irányu hasznosítása tárgyában, úgy, hogy már a kezdet kezdetén megállapítható az a tény, hogy az új altruista bank megalakítására nagy szükség volt s hogy a fontos intézmény földbirtokpolitikánk irányításában nélkülözhetetlenek főg bizonyulni.

Szőlőoltványok,

sima és gyökeres európai, valamint amerikai szőlővesszők

legmegbízhatóbb beszerzési forrása:

Kopányi Imre szőlőgazdasága,

szőlővessző és oltványtelepe,

Margitta, Bihar megye.

Tessék ismertető füzetet kérni, mely igen fontos dolgokat tartalmaz, érdeklődőknek a telepkezelőség ingyen és bérmentve készséggel megküldi.

2675

— **A tejhamisítás ellenőrzése.** A Magyar Kémikusok Egyesülete előadóestélyt tartott a közönség igen nagy érdeklődése mellett. Az előadás tárgya a tej vizsgálata és hamisításának ellenőrzése volt. A felszólalók egyértelműleg megegyeztek abban, hogy a tej zsirtartalmának jelenlegi törvényszabta alsó határa: 2,8%, nagyon alacsony, de viszont elfogadhatatlannak találták a fővárosi vegyészeti intézet igazgatója által ajánlott 3,5% minimumot is, aminek elfogadása a felszólalók szerint lehetővé tenné a hazai tejtermelést, amelyet éppen most akarnak a tejledés útjára vinni. Viszont a mai zsirhatárérték sem maradhat meg és ezért a felszólalók az új élelmiszer törvény megalkotásakor a 3,2% zsirminimum felállítását tartán kívánatosnak a 2,8% helyébe.

— **Az állami gyümölcsaszaló.** A földmívelésügyi miniszterium a Szolnokdoboka vár megyei Blerikemező községnek egy Byder-féle vándoraszalót kölcsönzött abból a célból, hogy a friss állapotban nem értékesíthető gyümölcsöt feldolgozza. A vármegyei Gazdasági Egyesület most számol be az aszalóval kapcsolatos tapasztalatokról és jelentésében azt emeli ki, hogy különösen hullott, romlandó gyümölcs aszalása igen jövedelmes a gazdának, maga az állami aszaló pedig a legszebben és kifogástalanul működik.

— **A cselédtartó gazda és a korbázi ápolási költségek.** Fölmerült esetből kifolyólag itéletben mondotta ki a m. kir. közigazgatási bíróság, hogy a cselédtartó gazda a gazdasági cselédje *baleseti* betegségéből fölmerült korbázi ápolási költségeket a korbáznak nemcsak 30 napra terjedőleg, hanem a család teljes felgyógyulásáig tartozik megfizetni. A kifizetett összeg megtérítését azonban, ha a baleset nem az ő hibájából következett be és a gazdasági munkás-cselédsegély pénztárral szemben törvényszabta kötelezettségeinek csak eleget tett, ettől a pénztártól követelheti. Az utóbbi jogviszonyból fölmerülő jogviták eldöntése a rendes bíróság hatás körébe tartozik.

— **A nemzetközi mütrágyakartell felbomlása.** Az O. M. G. E. legutóbb tartott igazgatóválasztmányi ülésén Rubinek Gyula igazgató bejelentette, hogy az »Országos Magyar Gazdasági Egyesület« és a »Mütrágyát Értékesítő Szövetkezet« között fennálló egyezséget a folyó év december 1-re felmondották az igazgató jelentése szerint a felmondás legfontosabb indító oka az volt, hogy a nemzetközi mütrágyakartell a jövő évben felbomlik. A Budapesti Levelező értesülése szerint így remélhető, hogy a gazdák a kartell nyomása alól rövidesen földszabadulnak és a szuperfoszfát ára jelentéke nyen olcsóbb lesz.

— **Állatápolás.** Azon cégek közt, amelyek ló sportcikkek és állatgyógyászati készítmények előállításával és forgalombá hozatalával foglalkoznak, kétségtelenül az első helyet Kwizda Ferenc János cég Korneuburgban foglalja el. Ezen jóhírnevű üzlet 1853. óta arra törekedik, hogy a lóápolás és lóport terén csak a legjobb készítményeket hozza forgalomba. Amint annak idején a Kwizda-féle korneuburgi marhatáppor és Kwizda féle Restitutio-fluid lovak részére, csakhamar jóhírnevre tett szert és megtartotta mai napig, épp úgy talál újabb időben a Kwizda féle szabadalmazott gummihorzsaszalag és egyéb óvókészülékek lóábaak részére a legkedvezőbb fogadtatásra a tulajdonosoknál. A Kwizda Ferenc János cég Korneuburgban kívánatra mindenkinek ingyen és bérmentve küldi meg szép képes árjegyzékét, melyben a sportkedvelő nem egy gy. korlati újítást fog találni.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

forduljon minden érdeklődő, ki sulyt fektet elsőrendű fajtiszaanyagra

NAGYENYED-re

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, díszcserjék, tövelvölvek, kerítésnövények, boggyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok
(elsőrendű árú) európai és amerikai sima és gyökeres vesszők. Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

2664

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H Á Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményyt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32.

Kisbirtokosok jelzálogosztálya kölcsönöket nyújt kisbirtokosoknak betáblázás mellett a mindenkori pénzügyviszonyokhoz mért legelőnyösebb kamatozás mellett.

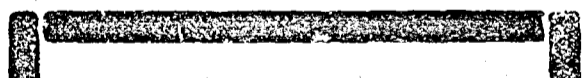
Már meglevő magas kamatlábu kölcsönöket olcsóbb kamatlábu kölcsönre konvertál.

Jelzálogosztálya törlesztéses kölcsönöket nyújt nagyobb földbirtokokra 10-50 évig terjedő időtartamra a kamatot is magában foglaló előnyös annuitás mellett.

Megkeresésekre rövid idő alatt felvilágosítással szolgál

2017

Az igazgatóság.

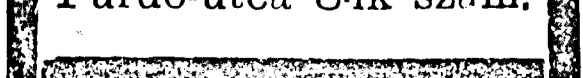
Szuperfoszfátot

és minden egyéb mütrágyaféléket ajánl a

2666

Mütrágyát Értékesítő Szövetkezet

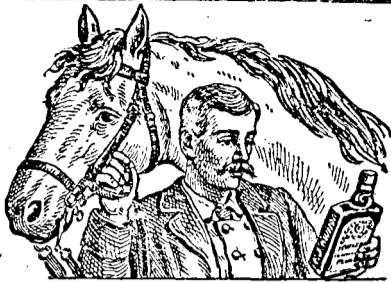
Budapest, V. kerület, Fürdő-utca 8-ik szám.

Kwizda
Ferencz János

az osztrák magyar csász. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati cikkekben való szállítója, kerületi gyógyszerész.

KORNEUBURG-BAN WIEN MELLETT.

Kwizda-féle Restitutions-fluid

mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára 2 K 80 fill. Ötven év óta van használatban az udvari, vala mint versenyistállóban a lovak izmainak erősítésére, fárasztó mentek előtt és után, ficamodásoknál és az izmok merevedésénél stb. Lovat a trainingben bámulatos eredmények felmutatására képesíti.

a Kwizda féle Restitutions-fluid. Cimke és csomagolás védve; valódi csak az alant látható védjegyvel. Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12. szám, Andrássy-ut 26. szám.

KWIZDA SZABADALMAZOTT PNEUMATIKUS DOKAVÉDŐ SZALAGLÉGPÁRNÁVAL. | BOKAVÉDŐ SZALAGOK.

GUMMIBÓL csak fekete színben, sötörke, fekete, barna és fehér színben és 4 nagyságban állítatik elő és pedig bal és jobb lábba.

A bokára, a-b-ig mérve, melynek kerülete

20-22 cm., megfelel az 1. sz.	25-27 cm., megfelel a 3. sz.
23-24 cm., megfelel a 2. sz.	28-30 cm., megfelel a 4. sz.

2060 III.

A szabad. bokavédők árai:

Sötörke színben darabként:		Fekete, barna vagy fehér színben drbként:	
1. sz. K 6.00	2. sz. K 6.50	1. sz. K 6.50	2. sz. K 7.00
3. sz. K 7.00	4. sz. K 8.00	3. sz. K 7.50	4. sz. K 8.50

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve és naponkénti postai szétküldés a főraktár által: KWIZDA FERENCZ JÓZSEF cs. és kir. udvari száll., kerületi gyógyszerész, KORNEUBURG WIEN MELLETT.

9. üzletév. Készlet 1.000,000
Szőlőoltványokat

saját telepünkön termelt és nem összevászárított, peronoszpóra-mentes, jól megérett, tökéletesen összeforrt dus gyökérrzettel és fajtiszta 52 különféle

bor- és csemegefajban: **amerikai sima- és gyökeres vesszót, európai sima vesszót** szállít jutányos árban. 2668

Szőlőoltványtelep: **Schuster és Frónius**

Teke, Kolozsmegye. Árjegyzék ingyen és portómentesen.

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gázgépek szívó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.
Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.
Hűtőtelepek és jéggyárak.
Gépberendezések malmok, téglagyárak, olajgyárak és kékfestő-gyárak részére.
Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.
Borsajtók és szőlőzúzó. 2010

I. oszt.

kifogástalan

jégverés- és peronoszpóra-mentes

fajtiszta szőlőoltványok kaphatók

Scheiner M. és fia.

szőlőoltvány telepén

Teke, Kolozsmegye.

Árjegyzék kívánatra bérmentve és ingyen. 2661

Szőlőoltványokat,

amerikai és európai sima és gyökeres szőlővesszőket, a legjobb bor és csemege fajtákban szolgál:

Róth János

lekencei szőlőoltvány telepe.

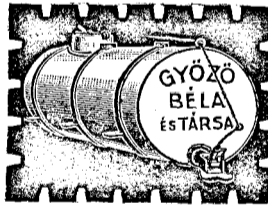
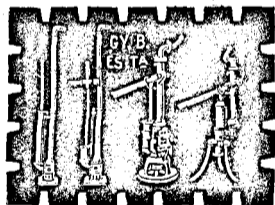
Ugyanaz átvész legelőnyösebb árban új szőlőtelepítéseket és szolgál nagyobb vevőinek ezen szakbavágó utmutatásokkal. 2676

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve.

Róth János, szőlőbirtokos,

Lekence (Beszterce megye).

Trágyalé szivattyúk, hordók, csapok.

Kaphatók **GYÖZŐ BÉLA** és **TÁRSÁNÁL**

Budapest, Báró Aczél-utca 3.

Vincellér

nős, kiscsaládu, románul beszélő 20 holdas szőlő kezeléséhez és egyéb gazdasági munkáknál kisegítőnek felvétetik

1912. január 1-ére.

Ajánlatok a kiadóba címzendők:

„Szőlőkezelő“ jeligére.

2663

Modern gazdasági épületeket, mindennemű istállókat, tejgazdasági és hűtőtelepeket, takarmánykamrákat, pajtákát, takarmányszárítókat, gazdasági erő- és világítóüzemeket

tervez és berendez,

a gazdaság körében előforduló építészeti és gépészeti kérdésekben tanácsot át 2669

Esső Andor és Hocholtzer Ödön

okl. gépészmérnök.

okl. műépítész.

építészeti és műszaki irodája, Budapest, VIII., Bross-utca 97. sz.

Telefon 92-80.

Orpington fajtyukok.

A kolozsvári állatkiállításon első díjjal díjazott

Orpington törzstyukok eladó.

Erzsébet-ut 13-ik szám.

Okleveles gépész,

ki már nagyobb gazdaságban volt alkalmazva s az összes gazdasági gépek javítását és kezelését szakszerűen érti,

1912. jan. 1-ére állást keres.

Lelkes József, gépész

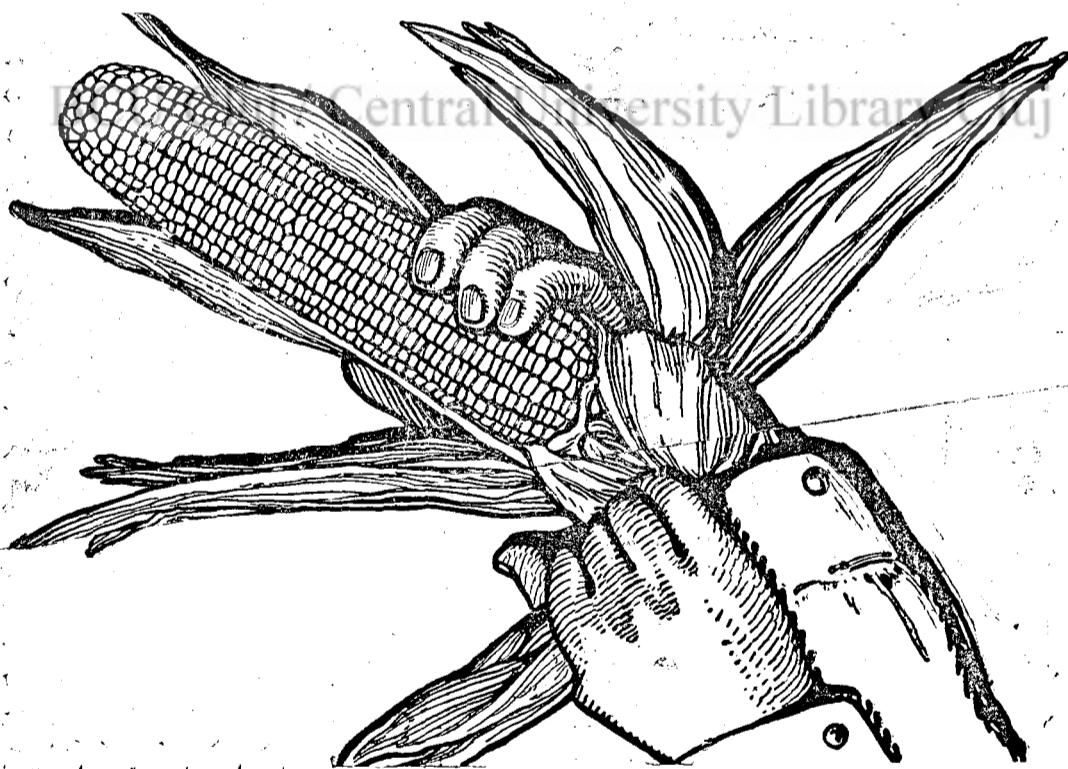
Maroscsapó, Kisküküllőmegye.

Dacára az idei kedvezőtlen hideg tavasznak és a hónapokon át tartott nyári szárazságnak, az általunk bevezetett

Amerikai modern kukorica- termelési rendszer

és a kizárólag cégünknel kapható:

„AVERY”

eszközök

segélyével igen
sok gazda
ért el kat. hol-
tánként

35-42

métermázsa

csőves

kukoricater-
mést, azaz több

mint kétszer annyit, mint a régi rendszer szerint dolgozó szomszédaiak termeltek.

Érdeklődőknek szívesen szolgálunk felvilágosítással:

Bächer Rudolf, Melichár Ferenc.

Vasútképv. Szücs Zsigmond.

Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

Takarmányozásra Melasse-t és Melasse-korpa erőtakarmányt ajánl a legolcsóbb napi árban a

Marosvásárhelyi Cukorgyár r. t.

Melasse és Melasse-korpa takarmányozást ismerető füzetünket kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

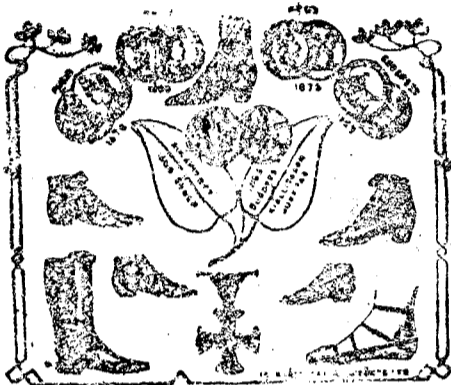
2637

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült

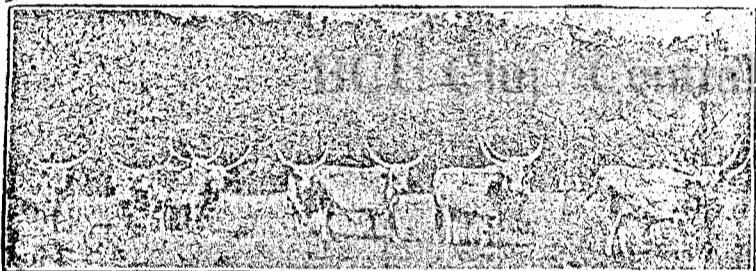
FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy nasznáit, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Városliget út 68.
Által a legolcsóbb árak mellett ajánlatosak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecsavágók, répvágók, kukorica-moraszók, daráló, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekák, és minden egyéb gazdasági gépek.

Eladó bikák.

A szentdemeteri javított, gyorsfejlődésű magyar fajta, orsz. törzskönyvezett, hirneves szarvasmarha tenyészet, a növendék bikák és bikaborjokkal együtt, egy év előtt az erdélyi róm. kath. státus által megvásároltatván, annak a Maros folyó mentén elterülő, kitűnő jó minőségű rétek és legelőkkel bíró „Ratnót“-i uradalmában (Kisküküllő-megye) tovább tenyésztetik és pedig a tenyészet megalapítója s eddigi tenyésztője lovag Sperker Ferenc, a státus uradalmi igazgatójának vezetése mellett, teljesen az eddigi rendszerrel és eredménnyel.

Az ország hirnevesebb tenyészetének apaállat regenerátorait eddig a szentdemeteri tenyészet szolgáltatván, a fentjelzett tenyészhely tekintetébeni változás azzal tétetik szerezni, hogy jelenleg és folytatólag egész éven át be-kiváló szép és corecte testalkatú oszlopszerű végtagokkal bíró, sulya 2 éves korban feltétlenül legalább 600 kilogramm, sőt nem ritkák a 700 kilogrammos s azon felüli sulyu példányok is.

Az erdélyi római katolikus Státus radnóti uradalmának intézősége.

2667

A „Sándortelep“ Ujvidéken

azonnali vagy tavaszi szállításra, évek óta a legnagyobb elismerésben részesülő megbízható terményeit ez idén is megvételre ajánlja és pedig:

Fásoltványokat,

Zöldoltványokat,

Amerikai alany vesszőket,

Különbéféle értékes hybrideket,

Európai gyökeres szőlővesszőket,

Európai sima szőlővesszőket, oltási célokra,

Európai sima szőlővesszőket, kiültetésre

Legjobb és fajtisza minőségben. Olyan dús választékban, minőt egyetlen hazai telep sem nyújthat. Nagy mennyiségekben.

Jutányos árak mellett.

ADAMOVICH SÁNDOR

szőlőnagybirtokos és a „SÁNDORTELEP“ tulajdonosa
UJVIDÉK (Bács-Bodrogmegye).

Képes árjegyzékemet a fajok részletes leírásával, kívánatra ingyen és bérmentve küldöm.

2677